

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA LOMLOE

Centro educativo

Código	Centro	Concello	Ano académico
15005211	IES Salvador de Madariaga	A Coruña	2023/2024

Área/materia/ámbito

Ensinanza	Nome da área/materia/ámbito	Curso	Sesións semanais	Sesións anuais
Educación secundaria obrigatoria	Educación física	4º ESO	2	70

Réxime

Réxime xeral-ordinario

Contido	Páxina
1. Introducción	3
2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias	4
3.1. Relación de unidades didácticas	6
3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas	7
4.1. Concrecións metodolóxicas	25
4.2. Materiais e recursos didácticos	28
5.1. Procedemento para a avaliación inicial	28
5.2. Criterios de cualificación e recuperación	29
6. Medidas de atención á diversidade	31
7.1. Concreción dos elementos transversais	32
7.2. Actividades complementarias	33
8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro	34
8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora	35
9. Outros apartados	35

1. Introducción

A Educación Física, disciplina que se ocupa do ensino e aprendizaxe dos diferentes campos da actividade física e cuxo fin, ao igual que o do resto das disciplinas, é o de formar integralmente ao alumno para o seu desenvolvemento persoal e social, é capaz de aportar aos alumnos algo máis que o desenvolvemento de habilidades motrices e capacidades físicas, tamén é una ferramenta moi eficaz para profundizar nos valores, nas relacións interpersoais, nas emocións, na afectividade, e en xeral, en todas aquelas interaccións do entorno físico e social que se producen nas actividades e que constitúen aprendizaxes fundamentais para a vida. No adolescente a función lúdica e de experimentación que o constante movemento do neno ten como primordiais deixa paso, en 4º ESO, a outro tipo de funcións e connotacións que o seu corpo adquire como consecuencia da maduración sexual. O alumnado de 4º ESO da unha importancia moi grande ao aspecto do seu corpo e a actuar de forma brillante fronte aos seus compañeiros/as en actividades que como as físicas denotan habilidade e mestría. Estes factores fan que a nosa materia sexa privilexiada á hora de poder motivar ao alumnado cara á perda da timidez propia da súa idade, a mellora da súa habilidade, a actuación integral do seu organismo, a demostración ante os demais da súa capacidade, a aceptación dunha capacidade inferior á dos demais, a aceptación do seu propio corpo, a mellora da súa imaxe corporal e a súa capacidade de eficacia motriz, etc. A motricidade xa non podemos analizala unicamente dende o punto de vista biolóxico, senón que debemos asumir a repercusión que a mesma posúe sobre todas as dimensións do ser humano. O alumnado de 4º ESO ten especiais características, nos que o movemento é un elemento natural de vital importancia na conquista do medio ambiente e na formación da súa personalidade. O movemento non só forma parte do neno/a senón que é o propio neno/a: neno/a e movemento son inseparables. A motricidade representa un fundamento e unha condición importante, non só para o desenvolvemento físico, senón tamén para o desenvolvemento intelectual e socio-afectivo. Calquera limitación ou descoido do aspecto motor ten efectos duradeiros nas demais dimensións da personalidade; polo contrario, se incentivamos, organizamos e diriximos adecuadamente a actividade motriz do neno/a, estimularemos o desenvolvemento multilateral da súa personalidade. O desenvolvemento da educación física e o deporte na mocidade e, especialmente no alumnado de 4º ESO, xa sexa nas súas manifestacións recreativas, educativas ou competitivas, posibilita de maneira sistemática e programada a preservación e o desenvolvemento da saúde. O movemento, sexa cal sexa a súa forma de presentación: tarefa motora, xogo, deporte, danza, ou calquera outra forma do mesmo, constitúe na nosa área o medio para a educación, pero nunca será un fin. Non debemos ter tanta presa e preocupación en acadar execucións correctas e/ou resultados deportivos, senón que é preciso permitirlle ao alumnado que enfrente as súas propias dificultades e descubra, axudado por nós, as mellores solucións para el/ela; o que redundará en beneficio da súa autoafirmación. A sociedade conferiu hoxe, ao exercicio e ao deporte, nas súas manifestacións recreativas, educativas ou competitivas, unha función trascendente para a preservación e desenvolvemento da saúde do ser humano, por esta razón o deporte debe manifestarse como unha forma de cultura, de educación e de promoción da saúde, nos seus máximos obxectivos. A educación física é a ciencia da educación que educa ao ser humá a través do movemento, dende o psicomotor, cara ao cognitivo e socioafectivo. Na educación física, é de relevancia central a necesidade do respecto fiel ao principio de individualización, a selección dos medios e métodos sobre bases científicas, xunto co control pedagóxico do proceso. A educación física favorece o coñecemento corporal e potencia valías físicas, fisiolóxicas e psíquicas, acada capacidades de valoración con arranxo a un mesmo e aos demais asumindo as propias limitacións e axuda a organizar o tempo de lecer ofertando un sinfin de alternativas que contribúen ao bagaxe cultural acrecentando as relacións interpersonais e fortalecendo os aspectos cognitivos fundamentais. Non pretende obviamente ignorar o movemento de ningún modo, pero tampouco o campo teórico, que se conxuga coa actividade motriz, ampliando o campo cognitivo e motriz e reforzando a personalidade. Temos que ter claro que a finalidade da educación non é exclusivamente a adquisición de determinados coñecementos ou habilidades, senón o desenvolvemento dunha persoa máis humá, libre, creadora e recreadora da súa propia cultura, co fin último de mellorar a súa calidade de vida. Os grupos de alumnos/as son cada vez mais próximos ao máximo da ratio permitida sobretudo nos primeiros cursos da ESO, descendendo esa ratio a medida que as esixencias académicas son maiores (3º e 4º de ESO), notándose de novo un incremento do alumnado en 1º BAC debido, creemos, a que no noso Centro cursanse catro especialidades do Bacharelato (Ciencias, Humanidades e Ciencias Sociais, Artes e Xeral) e da nosa proximidade ao Conservatorio de Música. Con respecto a homoxeneidade dos grupos ocorre algo similar ao expresado no parágrafo anterior, os grupos heteroxeneos atopámoslos en 1º e 2º de ESO (moitos repetidores) e van sendo mais homoxéneos en 3º e 4º ESO, falando en termos de idade e interese polos estudos. En 1º da ESO coa chegada de alumnado procedente doutros centros volve a heteroxeneidade, sobretudo en canto a intereses. A maioría dos alumnos/as que asisten ao Centro proveñen dos arredores, proceden dun ambiente urbano e unha clase social media ou medio-baixa. Hai que facer constar a cada vez maior afluencia dunha porcentaxe de inmigrantes - sudamericanos na súa maior parte-, así como tamén que algúns alumnos proceden da etnia xitana que viven dentro da área de influencia do Centro. O Centro encontrase ubicado nunha zona onde a maioría das familias son dun nivel

económico medio ou medio baixo, aunque cunha certa heteroxeneidade, os pais e nais traballan nas distintas empresas de servizos da cidade ou en industrias de polígonos cércanos, así como tamén no sector da hostalaría. Entre os pais-nais a situación mais frecuente é a dun nivel de estudos básicos cunha porcentaxe cada vez maior de titulacións universitarias medias ou superiores. Asociado ao baixo nivel académico dunha porcentaxe do alumnado detectase un escaso interese por la cultura, que se pon de manifesto polo baixo índice de lecturas de todo tipo (prensa e libros) ou o pouco interese polas distintas ofertas culturais do municipio –asistencia ao teatro, ao cine ou aos concertos-. Non demostran un interese axeitado cara a Educación Física que entenden coma unha asignatura de menor relevancia cas outras. Non hai problemas importantes de convivencia entre a poboación do barrio, aínda que tampouco se detecta unha adecuada integración tanto dos grupos xitanos coma dos inmigrantes. Detectase na zona consumos de droga entre a poboación xuvenil e prácticas frecuentes nos fins de semá relacionados co consumo de alcohol. Igualmente no Centro hai unha porcentaxe de alumnos que fuman. Os xóvenes presentan clara influencia da publicidade e da moda na súa forma de vestir, nas preferencias por determinadas marcas e no seu interese por posuír e ostentar todo aquilo que socialmente este mais promocionado. En principio podemos delimitar dúas zonas para realizar as clases de Educación Física: unha cuberta e a outra ò aire libre. Na zona descuberta atopamos dúas pistas polideportivas. Nunha das pistas existen catro campos pintados sobre o propio color do cemento do que esta composta a pista: tenis, voleibol, baloncesto e balonmán. Ten dúas porterías de balonmán. Na outra pista esta pintado o campo de balonmán e o de baloncesto, tendo tamén dúas canastas de baloncesto. O pavimento das pistas é de cemento con acabado antideslizante e presenta unha boa superficie de utilización. As pistas está resoltas con caídas aos lados, o que favorece a evacuación das augas que proveñen da choiva, mediante o sistema de sumidoiros. O sistema de drenaxe existente, é aceptable, xa que non se forman charcos moi grandes na superficie do pavimento. A sala cuberta encontrase na parte posterior do centro e na parte baixa. Antes da entrada ao ximnasio ou zona cuberta, atópase os vestiarios. Dentro do propio ximnasio hai un despacho para uso do profesorado de Educación Física onde se atopa fisicamente o Departamento da materia. Porta de entrada corrediza. A base da instalación é rectangular cunhas dimensións de 24x32, o chan é de parqué e ten unha altura libre de 5 metros, aproximadamente. O ximnasio consta de: 14 espaldeiras. 2 portas de saída cara a instalación descuberta. Un reprodutor musical con dous altofalantes. Un almacén de material coa maior parte do material que figura no inventario do departamento. Un despacho para os profesores de Educación Física con dúas mesas dúas cadeiras, un aseo con ducha, así como un armario-botiquín e unhas estanterías e caixóns de madeira. En canto ao material, dado o seu carácter funxible e as características da asignatura, realízanse cada ano un ou dous inventarios, o último foi realizado en Setembro de 2023 e a relación atopase nas actas de reunión do Departamento correspondentes a ese mes. Independentemente dos estudos que continúe o alumnado, a materia busca capacitar ao alumnado na programación autónoma e a autorregulación da súa práctica física, así como consolidar un estilo de vida activo, saudable e sostible ao longo da súa vida. A Programación Didáctica consta de 9 Unidades Didácticas. Destas, a Unidade Didáctica 1 "PRESENTACIÓN E SAÚDE" aborda o sistema formal e funcional da asignatura e, ademais, ten como eixos principais o coidado do corpo; a alimentación saudable; a educación postural, etc. É unha unidade didáctica transversal que favorece o tratamento dos seus contidos nas oito unidades didácticas restantes, adaptando os contidos xenéricos ás especificidades do resto de unidades

2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX1 - Adoptar un estilo de vida activo e saudable, seleccionando e incorporando intencionalmente actividades físicas e deportivas nas rutinas diarias, a partir dunha análise crítica dos modelos corporais e do rexeitamento das prácticas que carezan de base científica para facer un uso saudable e autónomo do seu tempo libre e así mellorar a calidade de vida.	3		2-5	4	2-4			

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX2 - Adaptar, con progresiva autonomía na súa execución, as capacidades físicas, perceptivo-motrices e coordinativas, así como as habilidades e destrezas motrices, aplicando procesos de percepción, decisión e execución adecuados á lóxica interna e aos obxectivos de diferentes situacións con dificultade variable, para resolver situacións de carácter motor vinculadas con distintas actividades físicas funcionais, deportivas, expresivas e recreativas e para consolidar actitudes de superación, crecemento e resiliencia ao enfrontarse a desafíos físicos.					4-5		2-3	
OBX3 - Compartir espazos de práctica físico-deportiva con independencia das diferenzas culturais, sociais, de xénero e de habilidade, priorizando o respecto entre os participantes e as regras sobre os resultados, adoptando unha actitude crítica ante comportamentos antideportivos ou contrarios á convivencia e desenvolvendo procesos de autorregulación emocional que canalicen o fracaso e o éxito nestas situacións, para contribuír con progresiva autonomía ao entendemento social e ao compromiso ético nos diferentes espazos nos que se participa.	5	3			1-3-5	3		
OBX4 - Practicar, analizar e valorar distintas manifestacións da cultura motriz aproveitando as posibilidades e recursos expresivos que ofrecen o corpo e o movemento, profundando nas consecuencias do deporte como fenómeno social e analizando criticamente as súas manifestacións desde a perspectiva de xénero e desde os intereses económico-políticos que o rodean, para alcanzar unha visión máis realista, contextualizada e xusta da motricidade no marco das sociedades actuais.		3				2-3		1-2-3-4
OBX5 - Adoptar un estilo de vida sostible e ecosocialmente responsable aplicando medidas de seguridade individuais e colectivas na práctica físico-deportiva segundo a contorna e desenvolvendo colaborativa e cooperativamente accións de servizo á comunidade vinculadas á actividade física e ao deporte, para contribuír activamente á conservación do medio natural e urbano.			5			4	1-3	

Descrición:

3.1. Relación de unidades didácticas

UD	Título	Descrición	% Peso materia	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
1	Presentación e saúde	Con esta unidade didáctica transversal pretendemos aclarar e dar pautas cara o funcionamento do curso en xeral e de cada avaliación en particular. Tamén para recalcar a importancia da adquisición e control de hábitos saudables como alimentación, educación postural, relaxación e hixiene.	5	3	X	X	X
2	Condición Física	<p>Aplicaremos cinco tests da batería eurofit ó principio de curso e volverémolos pasar ó final do trimestre para valorar a eficacia do Plan Individual levado a cabo durante o trimestre. O Plan individual de cada alumno/a dependerá dos resultados iniciais dos tests. O plan estará deseñado a partir dos tres peores tests dos cinco que se lle pasen da batería Eurofit. Os cinco tests da Batería Eurofit (flexibilidade tren inferior, lanzamento balón medicinal 3 kg, salto lonxitude, velocidade-axilidade e course navette) faranse en setembro e en decembro. Baremaráanse (Baremo Eurofit) e farase a media das dúas testaxes e, ademais:</p> <p>*se hai mellora (0,5 ptos. ou máis) = sumarase 1 punto á media das dúas testaxes.</p> <p>*se non hai mellora e puntúan o mesmo ou parecido (de 0 ata 0,4 ptos. por enriba o por debaixo)= quedan só coa media aritmética das dúas testaxes.</p> <p>*se empeora (de 0,5 ptos. en diante) = restarase 1 punto da media das dúas testaxes.</p>	21	15	X		
3	Acrosport	Utilizar o acrosport como medio para practicar unha actividade motríz cooperativa; participando activamente; relacionándose e entendéndose cos compañeiros/as.	10	7	X		
4	los auxilios	Coñecer e practicar técnicas básicas de los auxilios: RCP, Maniobra Heimlich, DESA, Epistaxis nasal, contusións, esguinces...	3	2	X		
5	voleibol	Repaso das técnicas básicas para utilizarlas nun xogo ("ranking") de 1x1 no que xogarán todos/as contra todos/as cunhas normas adaptadas a dita situación motríz específica. Tamén traballaremos a táctica e a estratexia básica tanto defensiva como ofensiva do xogo do 6x6.	24	17		X	

UD	Título	Descrición	% Peso materia	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
6	Ultimate	Repaso da técnica básica do manexo do frisbie para aplicarlo ao xogo do ultimate.	7	5		X	
7	Badminton	Traballo da técnica, táctica e a estratexia do 1x1. Xogarán un torneo de 1x1 todos/as contra todos/as.	17	12			X
8	Orientación	Control da orientación natural e manexo básico da brúxula para definir rumbos e/ou serguir rumbos (azimut, talonamento, etc.).	3	2			X
9	Coreografía	O alumnado, traballando en grupos de 4-5 e seguindo 10 parámetros marcados polo profesor, deberá debatir, diseñar en poñer en práctica un baile colectivo.	10	7			X

3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas

UD	Título da UD	Duración
1	Presentación e saúde	3

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.1 - Planificar e autorregular a práctica de actividade física orientada ao concepto integral de saúde e ao estilo de vida activo, segundo as necesidades e os intereses individuais e respectando a propia realidade e identidade corporal.	Autorregular a práctica de actividade física orientada ao concepto de saúde e ao estilo de vida activo.	TI	100
CA1.2 - Incorporar de forma autónoma os procesos de activación corporal, autoavaliación, autorregulación e dosificación do esforzo, alimentación saudable, educación postural, relaxación e hixiene durante a práctica de actividades motrices, interiorizando as rutinas propias dunha práctica motriz saudable e responsable.	Incorporar os procesos de activación corporal, alimentación saudable e educación postural durante a práctica de actividades motrices		
CA1.3 - Adoptar actitudes comprometidas que rexeiten os estereotipos sociais asociados ao ámbito do corporal, do xénero e da diversidade sexual e os comportamentos que poñan en risco a saúde, contrastando con autonomía e independencia calquera información en base a criterios científicos de validez, fiabilidade e obxectividade.	Adoptar actitudes comprometidas que rexeiten os estereotipos sociais asociados ao ámbito corporal, do xénero e da diversidade sexual		
CA2.1 - Actuar de acordo cos protocolos de intervención ante situacións de emerxencia ou accidentes aplicando medidas específicas de primeiros auxilios.	Saber aplicar medidas específicas de primeiros auxilios		
CA2.5 - Coñecer as normas de seguridade individuais e colectivas valorando a súa importancia e aplicándoas na práctica de actividades motrices, dentro e fóra do centro escolar.	Coñecer as normas de seguridade básicas na práctica de actividades motrices.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA6.1 - Adoptar de maneira responsable e autónoma medidas específicas para a prevención de lesións antes, durante e despois da práctica de actividade física, aprendendo a recoñecer situacións de risco para actuar preventivamente.	Coñecer medidas específicas para a prevención de lesións e recoñecer situacións de risco na práctica de actividade física.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Saúde física: <ul style="list-style-type: none"> - Alimentación saudable. - Prácticas insás perigosas, mitos e falsas crenzas arredor do corpo e da actividade física. - Reflexión crítica sobre a importancia das medidas e pautas de hixiene en contextos de práctica de actividade física.   - Saúde social: <ul style="list-style-type: none"> - Suplementación e dopaxe no deporte. - Riscos e condicionantes éticos.   - Saúde mental: <ul style="list-style-type: none"> - Esixencias e presións da competición. - Efectos negativos dos modelos estéticos predominantes e trastornos vinculados ao culto insán ao corpo. - Creación dunha identidade corporal definida e consolidada afastada de estereotipos sexistas.   - Prevención de accidentes nas prácticas motrices: - O uso da bicicleta como medio de transporte habitual.

UD	Título da UD	Duración
2	Condición Física	15

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.1 - Planificar e autorregular a práctica de actividade física orientada ao concepto integral de saúde e ao estilo de vida activo, segundo as necesidades e os intereses individuais e respectando a propia realidade e identidade corporal.	Autorregular a práctica de actividade física orientada a saúde e ao estilo de vida activo.	TI	100

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.2 - Incorporar de forma autónoma os procesos de activación corporal, autoavaliación, autorregulación e dosificación do esforzo, alimentación saudable, educación postural, relaxación e hixiene durante a práctica de actividades motrices, interiorizando as rutinas propias dunha práctica motriz saudable e responsable.	Incorporar os procesos de activación corporal, alimentación saudable e educación postural durante a práctica de actividades motrices		
CA1.4 - Planificar, desenvolver e compartir con seguridade a práctica física cotiá manexando recursos e aplicacións dixitais vinculados ao ámbito da actividade física e do deporte.	Compartir con seguridade a práctica física cotiá manexando recursos e aplicacións dixitais.		
CA2.2 - Planificar, desenvolver e compartir con seguridade a práctica física cotiá manexando recursos e aplicacións dixitais vinculados ao ámbito da actividade física e do deporte.	Compartir con seguridade a práctica física cotiá manexando recursos e aplicacións dixitais.		
CA3.1 - Planificar, desenvolver e compartir con seguridade a práctica física cotiá manexando recursos e aplicacións dixitais vinculados ao ámbito da actividade física e do deporte.	Compartir con seguridade a práctica física cotiá manexando recursos e aplicacións dixitais.		
CA3.2 - Desenvolver proxectos motores de carácter individual, cooperativo ou colaborativo, establecendo mecanismos para reconducir os procesos de traballo e asegurar unha participación equilibrada, incluíndo estratexias de autoavaliación e coavaliación tanto do proceso coma do resultado.	Desenvolver proxectos motores de carácter individual, cooperativo ou colaborativo		
CA4.2 - Relacionarse e entenderse co resto de participantes durante o desenvolvemento de diversas prácticas motrices con autonomía, facendo uso efectivo de habilidades sociais de diálogo na resolución de conflitos e respecto ante a diversidade de competencia motriz, situándose activamente fronte aos estereotipos e ás actuacións discriminatorias e fronte a calquera tipo de violencia e facendo respectar o propio corpo e o dos demais.	Relacionarse e entenderse co resto de participantes durante o desenvolvemento de prácticas motrices, facendo uso efectivo de habilidades sociais de diálogo na resolución de conflitos, respectando a diversidade e enfrentando calquera tipo de violencia.		
CA4.3 - Adoptar actitudes comprometidas e conscientes acerca dos distintos estereotipos de xénero e comportamentos sexistas que se seguen producindo nalgúns contextos da motricidade, identificando os factores que contribúen ao seu mantemento e axudando a difundir referentes de distintos xéneros no ámbito físico-deportivo.	Adoptar actitudes comprometidas acerca dos distintos estereotipos de xénero e comportamentos sexistas no contexto das actividades físico-deportivas		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Saúde física: - Control de resultados e variables fisiolóxicas básicas como consecuencia do exercicio físico. - Autoavaliación das capacidades físicas (como requisito previo á planificación): probas de valoración. - Autorregulación e planificación do adestramento.

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Educación postural: movementos, posturas e estiramentos ante dores musculares. - Coidado do corpo: quecemento específico autónomo. - Prácticas insás perigosas, mitos e falsas crenzas arredor do corpo e da actividade física. - Saúde mental: <ul style="list-style-type: none"> - Tipoloxías corporais predominantes na sociedade e análise crítica da súa presenza nos medios de comunicación e nas redes sociais. - Creación dunha identidade corporal definida e consolidada afastada de estereotipos sexistas.   - Elección da práctica física: xestión e enfoque dos diferentes usos e finalidades da actividade física e do deporte en función do contexto, da actividade e dos compañeiros e compañeiras de realización. - Planificación e autorregulación de proxectos motores: <ul style="list-style-type: none"> - Ferramentas dixitais para a xestión da actividade física.   - Capacidades condicionais, planificación para o desenvolvemento das capacidades físicas básicas (forza e resistencia):   <ul style="list-style-type: none"> - Sistemas de adestramento.   - Autorregulación emocional: control de estados de ánimo e estratexias de xestión do fracaso en situacións motrices. - Capacidades volitivas e de superación.

UD	Título da UD	Duración
3	Acrosport	7

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.3 - Adoptar actitudes comprometidas que rexeiten os estereotipos sociais asociados ao ámbito do corporal, do xénero e da diversidade sexual e os comportamentos que poñan en risco a saúde, contrastando con autonomía e independencia calquera información en base a criterios científicos de validez, fiabilidade e obxectividade.	Adoptar actitudes comprometidas que rexeiten os estereotipos sociais asociados ao ámbito do corporal, da diversidade sexual e os comportamentos que poñan en risco a saúde.	TI	100
CA2.3 - Desenvolver proxectos motores de carácter individual, cooperativo ou colaborativo, establecendo mecanismos para reconducir os procesos de traballo e asegurar unha participación equilibrada, incluíndo estratexias de autoavaliación e coavaliación tanto do proceso coma do resultado.	Desenvolver proxectos motores de carácter individual, cooperativo ou colaborativo.		
CA2.4 - Participar activamente nunha gran variedade de actividades motrices asumindo responsabilidades na organización, xestión e preparación destas.	Participar activamente nas actividades motrices.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.5 - Coñecer as normas de seguridade individuais e colectivas valorando a súa importancia e aplicándoas na práctica de actividades motrices, dentro e fóra do centro escolar.	Coñecer as normas de seguridade básicas na práctica de actividades motrices.		
CA3.1 - Planificar, desenvolver e compartir con seguridade a práctica física cotiá manexando recursos e aplicacións dixitais vinculados ao ámbito da actividade física e do deporte.	Compartir con seguridade a práctica física cotiá manexando recursos e aplicacións dixitais.		
CA3.2 - Desenvolver proxectos motores de carácter individual, cooperativo ou colaborativo, establecendo mecanismos para reconducir os procesos de traballo e asegurar unha participación equilibrada, incluíndo estratexias de autoavaliación e coavaliación tanto do proceso coma do resultado.	Desenvolver proxectos motores de carácter individual, cooperativo ou colaborativo.		
CA3.3 - Mostrar habilidades para a adaptación e a actuación ante situacións cunha elevada incerteza, aproveitando eficientemente as propias capacidades e aplicando de maneira automática procesos de percepción, decisión e execución en contextos reais ou simulados de actuación, reflexionando sobre as solucións e os resultados obtidos.	Mostrar habilidade para a adaptación ante situacións cunha elevada incerteza.		
CA3.4 - Evidenciar control e dominio corporal ao empregar os compoñentes cualitativos e cuantitativos da motricidade de maneira eficiente e creativa, resolvendo problemas en todo tipo de situacións motrices transferibles ao seu espazo vivencial con autonomía.	Empregar os compoñentes cualitativos e cuantitativos da motricidade de maneira eficiente e creativa.		
CA3.5 - Colaborar na práctica de diferentes producións motrices e proxectos para alcanzar o logro individual e grupal, participando con autonomía na toma de decisións vinculadas á asignación de roles, á xestión do tempo de práctica e á optimización do resultado final.	Colaborar na práctica de diferentes producións motrices para alcanzar o logro individual e grupal.		
CA4.1 - Practicar e participar activamente asumindo responsabilidades na organización nunha gran variedade de actividades motrices, valorando as implicacións éticas das prácticas antideportivas, adoptando estratexias de superación, evitando a competitividade desmedida e actuando con deportividade ao asumir os roles de público, participante ou outros.	Valorar as implicacións éticas das prácticas antideportivas actuando con deportividade ao asumir os roles de público, participante, árbitro ou outros.		
CA4.2 - Relacionarse e entenderse co resto de participantes durante o desenvolvemento de diversas prácticas motrices con autonomía, facendo uso efectivo de habilidades sociais de diálogo na resolución de conflitos e respecto ante a diversidade de competencia motriz, situándose activamente fronte aos estereotipos e ás actuacións discriminatorias e fronte a calquera tipo de violencia e facendo respectar o propio corpo e o dos demais.	Relacionarse e entenderse co resto de participantes durante o desenvolvemento de prácticas motrices, facendo uso efectivo de habilidades sociais de diálogo na resolución de conflitos, respectando a diversidade e enfrentando calquera tipo de violencia.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA4.3 - Adoptar actitudes comprometidas e conscientes acerca dos distintos estereotipos de xénero e comportamentos sexistas que se seguen producindo nalgúns contextos da motricidade, identificando os factores que contribúen ao seu mantemento e axudando a difundir referentes de distintos xéneros no ámbito físico-deportivo.	Adoptar actitudes comprometidas acerca dos distintos estereotipos de xénero e comportamentos sexistas no contexto das actividades físico-deportivas.		
CA5.2 - Crear e representar composicións individuais ou colectivas con e sen base musical e de maneira coordinada, utilizando intencionadamente e con autonomía o corpo e o movemento como ferramenta de expresión e comunicación a través de diversas técnicas expresivas específicas e axudando a difundir e a compartir estas prácticas culturais entre compañeiros ou outros membros da comunidade.	Crear e representar composicións individuais ou colectivas con e sen base musical e de maneira coordinada.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Saúde mental: <ul style="list-style-type: none"> - Esixencias e presións da competición.   - Elección da práctica física: xestión e enfoque dos diferentes usos e finalidades da actividade física e do deporte en función do contexto, da actividade e dos compañeiros e compañeiras de realización. - Planificación e autorregulación de proxectos motores: <ul style="list-style-type: none"> - Establecemento de mecanismos para rexistrar e controlar as achegas realizadas polos integrantes do grupo ao longo dun proxecto.   - Prevención de accidentes nas prácticas motrices: <ul style="list-style-type: none"> - Xestión do risco propio e do dos demais, medidas colectivas de seguridade.   - Capacidades perceptivo-motrices nun contexto de práctica: integración do esquema corporal e toma de decisións previas á realización dunha actividade motriz acerca dos mecanismos coordinativos, espaciais e temporais para resolvela adecuadamente. - Habilidades motrices específicas en actividades físico-deportivas: profundización, execución, identificación e corrección dos erros máis comúns. - Habilidades sociais: estratexias de negociación e mediación en contextos motrices. - Identificación e rexeitamento de condutas contrarias á convivencia en situacións motrices. - Deporte e perspectiva de xénero: igualdade no acceso ao deporte.   <ul style="list-style-type: none"> - Estereotipos de competencia motriz percibida segundo o xénero, a idade ou calquera outra característica.   - Os deportes como sinal de identidade cultural.

UD	Título da UD	Duración
4	1os auxilios	2

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.2 - Incorporar de forma autónoma os procesos de activación corporal, autoavaliación, autorregulación e dosificación do esforzo, alimentación saudable, educación postural, relaxación e hixiene durante a práctica de actividades motrices, interiorizando as rutinas propias dunha práctica motriz saudable e responsable.	Incorporar os procesos de activación corporal, alimentación saudable e educación postural durante a práctica de actividades motrices.	TI	100
CA2.5 - Coñecer as normas de seguridade individuais e colectivas valorando a súa importancia e aplicándoas na práctica de actividades motrices, dentro e fóra do centro escolar.	Coñecer as normas de seguridade básicas na práctica de actividades motrices.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Saúde física: <ul style="list-style-type: none"> - Prácticas insás perigosas, mitos e falsas crenzas arredor do corpo e da actividade física.   - Prevención de accidentes nas prácticas motrices: <ul style="list-style-type: none"> - Xestión do risco propio e do dos demais, medidas colectivas de seguridade.   - Actuacións críticas ante accidentes: <ul style="list-style-type: none"> - Reanimación mediante desfibrilador automático (DEA) ou semiautomático (DESA). - Protocolo RCP (reanimación cardiopulmonar). - Técnicas específicas e indicios de accidentes cardiovasculares (manobra de Heimlich, sinais de ictus e similares).

UD	Título da UD	Duración
5	voleibol	17

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
-------------------------	------------------------	----	---

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.3 - Adoptar actitudes comprometidas que rexeiten os estereotipos sociais asociados ao ámbito do corporal, do xénero e da diversidade sexual e os comportamentos que poñan en risco a saúde, contrastando con autonomía e independencia calquera información en base a criterios científicos de validez, fiabilidade e obxectividade.	Adoptar actitudes comprometidas que rexeiten os estereotipos sociais asociados ao ámbito corporal, do xénero e da diversidade sexual.	TI	100
CA2.3 - Desenvolver proxectos motores de carácter individual, cooperativo ou colaborativo, establecendo mecanismos para reconducir os procesos de traballo e asegurar unha participación equilibrada, incluíndo estratexias de autoavaliación e coavaliación tanto do proceso coma do resultado.	Desenvolver proxectos motores de carácter individual, cooperativo ou colaborativo.		
CA2.4 - Participar activamente nunha gran variedade de actividades motrices asumindo responsabilidades na organización, xestión e preparación destas.	Participar activamente nas actividades motrices.		
CA2.5 - Coñecer as normas de seguridade individuais e colectivas valorando a súa importancia e aplicándoas na práctica de actividades motrices, dentro e fóra do centro escolar.	Coñecer as normas de seguridade básicas na práctica de actividades motrices.		
CA3.1 - Planificar, desenvolver e compartir con seguridade a práctica física cotiá manexando recursos e aplicacións dixitais vinculados ao ámbito da actividade física e do deporte.	Compartir con seguridade a práctica física cotiá manexando recursos e aplicacións dixitais.		
CA3.2 - Desenvolver proxectos motores de carácter individual, cooperativo ou colaborativo, establecendo mecanismos para reconducir os procesos de traballo e asegurar unha participación equilibrada, incluíndo estratexias de autoavaliación e coavaliación tanto do proceso coma do resultado.	Desenvolver proxectos motores de carácter individual, cooperativo ou colaborativo.		
CA3.3 - Mostrar habilidades para a adaptación e a actuación ante situacións cunha elevada incerteza, aproveitando eficientemente as propias capacidades e aplicando de maneira automática procesos de percepción, decisión e execución en contextos reais ou simulados de actuación, reflexionando sobre as solucións e os resultados obtidos.	Mostrar habilidade para a adaptación ante situacións cunha elevada incerteza.		
CA3.4 - Evidenciar control e dominio corporal ao empregar os compoñentes cualitativos e cuantitativos da motricidade de maneira eficiente e creativa, resolvendo problemas en todo tipo de situacións motrices transferibles ao seu espazo vivencial con autonomía.	Empregar os compoñentes cualitativos e cuantitativos da motricidade de maneira eficiente e creativa.		
CA3.5 - Colaborar na práctica de diferentes producións motrices e proxectos para alcanzar o logro individual e grupal, participando con autonomía na toma de decisións vinculadas á asignación de roles, á xestión do tempo de práctica e á optimización do resultado final.	Colaborar na práctica de diferentes producións motrices para alcanzar o logro individual e grupal.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA4.1 - Practicar e participar activamente asumindo responsabilidades na organización nunha gran variedade de actividades motrices, valorando as implicacións éticas das prácticas antideportivas, adoptando estratexias de superación, evitando a competitividade desmedida e actuando con deportividade ao asumir os roles de público, participante ou outros.	Valorar as implicacións éticas das prácticas antideportivas actuando con deportividade ao asumir os roles de público, participante, árbitro ou outros.		
CA4.2 - Relacionarse e entenderse co resto de participantes durante o desenvolvemento de diversas prácticas motrices con autonomía, facendo uso efectivo de habilidades sociais de diálogo na resolución de conflitos e respecto ante a diversidade de competencia motriz, situándose activamente fronte aos estereotipos e ás actuacións discriminatorias e fronte a calquera tipo de violencia e facendo respectar o propio corpo e o dos demais.	Relacionarse e entenderse co resto de participantes durante o desenvolvemento de prácticas motrices, facendo uso efectivo de habilidades sociais de diálogo na resolución de conflitos, respectando a diversidade e enfrendando calquera tipo de violencia.		
CA4.3 - Adoptar actitudes comprometidas e conscientes acerca dos distintos estereotipos de xénero e comportamentos sexistas que se seguen producindo nalgúns contextos da motricidade, identificando os factores que contribúen ao seu mantemento e axudando a difundir referentes de distintos xéneros no ámbito físico-deportivo.	Adoptar actitudes comprometidas acerca dos distintos estereotipos de xénero e comportamentos sexistas no contexto das actividades físico-deportivas.		
CA5.1 - Identificar e contextualizar a influencia social do deporte nas sociedades actuais, valorando as súas orixes, evolución, distintas manifestacións e intereses económico-políticos, practicando diversas modalidades relacionadas coa cultura propia, coa tradicional ou coas procedentes doutros lugares do mundo.	Identificar a influencia social do deporte nas sociedades actuais, valorando as súas orixes, evolución e interes económico políticos, practicando diversas modalidades.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Saúde mental: <ul style="list-style-type: none"> - Esixencias e presións da competición. - Creación dunha identidade corporal definida e consolidada afastada de estereotipos sexistas.   - Elección da práctica física: xestión e enfoque dos diferentes usos e finalidades da actividade física e do deporte en función do contexto, da actividade e dos compañeiros e compañeiras de realización. - Toma de decisións: <ul style="list-style-type: none"> - Procura de adaptacións motrices para resolver eficientemente tarefas de certa complexidade en situacións motrices individuais. - Resolución coordinada en situacións motrices cooperativas. - Elección dunha resposta óptima en función do movemento do rival, así como da situación do móbil, se o hai. - Organización anticipada das accións individuais en función das características do contrario en situacións de oposición de contacto. - Delimitación de estratexias previas de ataque e defensa en función das características dos integrantes do

Contidos

- equipo propio e do rival en situacións motrices de colaboración-oposición, de persecución e de interacción cun móbil.
- Capacidades perceptivo-motrices nun contexto de práctica: integración do esquema corporal e toma de decisións previas á realización dunha actividade motriz acerca dos mecanismos coordinativos, espaciais e temporais para resolvela adecuadamente.
- Habilidades motrices específicas en actividades físico-deportivas: profundización, execución, identificación e corrección dos erros máis comúns.
- Creatividade motriz: creación de retos e situacións-problema con resolución posible de acordo cos recursos dispoñibles.
- Autorregulación emocional: control de estados de ánimo e estratexias de xestión do fracaso en situacións motrices.
  - Capacidades volitivas e de superación.
- Respecto ás regras: xogo limpo nos distintos niveis de deporte e actividade física.
- Identificación e rexeitamento de condutas contrarias á convivencia en situacións motrices.
- Deporte e perspectiva de xénero: igualdade no acceso ao deporte.
  - Estereotipos de competencia motriz percibida segundo o xénero, a idade ou calquera outra característica.
  - Exemplos de deportistas de Galicia de distintos sexos, idades e outros parámetros de referencia.
- Achegas da cultura motriz á herdanza cultural.
- Os deportes como sinal de identidade cultural.
- Influencia do deporte na sociedade actual en diferentes contextos: xeográfico, cultural, político, económico...

UD	Título da UD	Duración
6	Ultimate	5

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.3 - Adoptar actitudes comprometidas que rexeiten os estereotipos sociais asociados ao ámbito do corporal, do xénero e da diversidade sexual e os comportamentos que poñan en risco a saúde, contrastando con autonomía e independencia calquera información en base a criterios científicos de validez, fiabilidade e obxectividade.	Adoptar actitudes comprometidas que rexeiten os estereotipos sociais asociados ao ámbito do corporal, da diversidade sexual e os comportamentos que poñan en risco a saúde.	TI	100
CA2.3 - Desenvolver proxectos motores de carácter individual, cooperativo ou colaborativo, establecendo mecanismos para reconducir os procesos de traballo e asegurar unha participación equilibrada, incluíndo estratexias de autoavaliación e coavaliación tanto do proceso coma do resultado.	Desenvolver proxectos motores de carácter individual, cooperativo ou colaborativo.		
CA2.4 - Participar activamente nunha gran variedade de actividades motrices asumindo responsabilidades na organización, xestión e preparación destas.	Participar activamente n as actividades motrices.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.5 - Coñecer as normas de seguridade individuais e colectivas valorando a súa importancia e aplicándoas na práctica de actividades motrices, dentro e fóra do centro escolar.	Coñecer as normas de seguridade básicas na práctica de actividades motrices.		
CA3.1 - Planificar, desenvolver e compartir con seguridade a práctica física cotiá manexando recursos e aplicacións dixitais vinculados ao ámbito da actividade física e do deporte.	Compartir con seguridade a práctica física cotiá manexando recursos e aplicacións dixitais.		
CA3.3 - Mostrar habilidades para a adaptación e a actuación ante situacións cunha elevada incerteza, aproveitando eficientemente as propias capacidades e aplicando de maneira automática procesos de percepción, decisión e execución en contextos reais ou simulados de actuación, reflexionando sobre as solucións e os resultados obtidos.	Mostrar habilidade para a adaptación ante situacións cunha elevada incerteza.		
CA3.4 - Evidenciar control e dominio corporal ao empregar os compoñentes cualitativos e cuantitativos da motricidade de maneira eficiente e creativa, resolvendo problemas en todo tipo de situacións motrices transferibles ao seu espazo vivencial con autonomía.	Empregar os compoñentes cualitativos e cuantitativos da motricidade de maneira eficiente e creativa.		
CA3.5 - Colaborar na práctica de diferentes producións motrices e proxectos para alcanzar o logro individual e grupal, participando con autonomía na toma de decisións vinculadas á asignación de roles, á xestión do tempo de práctica e á optimización do resultado final.	Colaborar na práctica de diferentes producións motrices para alcanzar o logro individual e grupal.		
CA4.1 - Practicar e participar activamente asumindo responsabilidades na organización nunha gran variedade de actividades motrices, valorando as implicacións éticas das prácticas antideportivas, adoptando estratexias de superación, evitando a competitividade desmedida e actuando con deportividade ao asumir os roles de público, participante ou outros.	Valorar as implicacións éticas das prácticas antideportivas actuando con deportividade ao asumir os roles de público, participante, árbitro ou outros.		
CA4.2 - Relacionarse e entenderse co resto de participantes durante o desenvolvemento de diversas prácticas motrices con autonomía, facendo uso efectivo de habilidades sociais de diálogo na resolución de conflitos e respecto ante a diversidade de competencia motriz, situándose activamente fronte aos estereotipos e ás actuacións discriminatorias e fronte a calquera tipo de violencia e facendo respectar o propio corpo e o dos demais.	Relacionarse e entenderse co resto de participantes durante o desenvolvemento de prácticas motrices, facendo uso efectivo de habilidades sociais de diálogo na resolución de conflitos, respectando a diversidade e enfrentando calquera tipo de violencia.		
CA4.3 - Adoptar actitudes comprometidas e conscientes acerca dos distintos estereotipos de xénero e comportamentos sexistas que se seguen producindo nalgúns contextos da motricidade, identificando os factores que contribúen ao seu mantemento e axudando a difundir referentes de distintos xéneros no ámbito físico-deportivo.	Adoptar actitudes comprometidas acerca dos distintos estereotipos de xénero e comportamentos sexistas no contexto das actividades físico-deportivas.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA5.1 - Identificar e contextualizar a influencia social do deporte nas sociedades actuais, valorando as súas orixes, evolución, distintas manifestacións e intereses económico-políticos, practicando diversas modalidades relacionadas coa cultura propia, coa tradicional ou coas procedentes doutros lugares do mundo.	Identificar a influencia social do deporte nas sociedades actuais, valorando as súas orixes, evolución e interes económico políticos, practicando diversas modalidades.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Saúde mental: <ul style="list-style-type: none"> - Esixencias e presións da competición.   - Elección da práctica física: xestión e enfoque dos diferentes usos e finalidades da actividade física e do deporte en función do contexto, da actividade e dos compañeiros e compañeiras de realización. - Preparación da práctica motriz: disposición, mantemento e reparación de material deportivo. - Toma de decisións: <ul style="list-style-type: none"> - Procura de adaptacións motrices para resolver eficientemente tarefas de certa complexidade en situacións motrices individuais. - Resolución coordinada en situacións motrices cooperativas. - Elección dunha resposta óptima en función do movemento do rival, así como da situación do móbil, se o hai. - Organización anticipada das accións individuais en función das características do contrario en situacións de oposición de contacto. - Delimitación de estratexias previas de ataque e defensa en función das características dos integrantes do equipo propio e do rival en situacións motrices de colaboración-oposición, de persecución e de interacción cun móbil.   - Capacidades perceptivo-motrices nun contexto de práctica: integración do esquema corporal e toma de decisións previas á realización dunha actividade motriz acerca dos mecanismos coordinativos, espaciais e temporais para resolvela adecuadamente. - Habilidades motrices específicas en actividades físico-deportivas: profundización, execución, identificación e corrección dos erros máis comúns. - Creatividade motriz: creación de retos e situacións-problema con resolución posible de acordo cos recursos dispoñibles. - Autorregulación emocional: control de estados de ánimo e estratexias de xestión do fracaso en situacións motrices.   <ul style="list-style-type: none"> - Capacidades volitivas e de superación.   - Respecto ás regras: xogo limpo nos distintos niveis de deporte e actividade física. - Identificación e rexeitamento de condutas contrarias á convivencia en situacións motrices. - Deporte e perspectiva de xénero: igualdade no acceso ao deporte.   <ul style="list-style-type: none"> - Estereotipos de competencia motriz percibida segundo o xénero, a idade ou calquera outra característica. - Exemplos de deportistas de Galicia de distintos sexos, idades e outros parámetros de referencia.   - Achegas da cultura motriz á herdanza cultural.

Contidos
- Os deportes como sinal de identidade cultural.
- Influencia do deporte na sociedade actual en diferentes contextos: xeográfico, cultural, político, económico...

UD	Título da UD	Duración
7	Badminton	12

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.3 - Adoptar actitudes comprometidas que rexeiten os estereotipos sociais asociados ao ámbito do corporal, do xénero e da diversidade sexual e os comportamentos que poñan en risco a saúde, contrastando con autonomía e independencia calquera información en base a criterios científicos de validez, fiabilidade e obxectividade.	Adoptar actitudes comprometidas que rexeiten os estereotipos sociais asociados ao ámbito corporal, do xénero e da diversidade sexual.	TI	100
CA2.3 - Desenvolver proxectos motores de carácter individual, cooperativo ou colaborativo, establecendo mecanismos para reconducir os procesos de traballo e asegurar unha participación equilibrada, incluíndo estratexias de autoavaliación e coavaliación tanto do proceso coma do resultado.	Desenvolver proxectos motores de carácter individual, cooperativo ou colaborativo.		
CA2.4 - Participar activamente nunha gran variedade de actividades motrices asumindo responsabilidades na organización, xestión e preparación destas.	Participar activamente nas actividades motrices.		
CA2.5 - Coñecer as normas de seguridade individuais e colectivas valorando a súa importancia e aplicándoas na práctica de actividades motrices, dentro e fóra do centro escolar.	Coñecer as normas de seguridade básicas na práctica de actividades motrices.		
CA3.1 - Planificar, desenvolver e compartir con seguridade a práctica física cotiá manexando recursos e aplicacións dixitais vinculados ao ámbito da actividade física e do deporte.	Compartir con seguridade a práctica física cotiá manexando recursos e aplicacións dixitais.		
CA3.2 - Desenvolver proxectos motores de carácter individual, cooperativo ou colaborativo, establecendo mecanismos para reconducir os procesos de traballo e asegurar unha participación equilibrada, incluíndo estratexias de autoavaliación e coavaliación tanto do proceso coma do resultado.	Desenvolver proxectos motores de carácter individual, cooperativo ou colaborativo.		
CA3.3 - Mostrar habilidades para a adaptación e a actuación ante situacións cunha elevada incerteza, aproveitando eficientemente as propias capacidades e aplicando de maneira automática procesos de percepción, decisión e execución en contextos reais ou simulados de actuación, reflexionando sobre as solucións e os resultados obtidos.	Mostrar habilidade para a adaptación ante situacións cunha elevada incerteza.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.4 - Evidenciar control e dominio corporal ao empregar os compoñentes cualitativos e cuantitativos da motricidade de maneira eficiente e creativa, resolvendo problemas en todo tipo de situacións motrices transferibles ao seu espazo vivencial con autonomía.	Empregar os compoñentes cualitativos e cuantitativos da motricidade de maneira eficiente e creativa.		
CA3.5 - Colaborar na práctica de diferentes producións motrices e proxectos para alcanzar o logro individual e grupal, participando con autonomía na toma de decisións vinculadas á asignación de roles, á xestión do tempo de práctica e á optimización do resultado final.	Colaborar na práctica de diferentes producións motrices para alcanzar o logro individual e grupal.		
CA4.1 - Practicar e participar activamente asumindo responsabilidades na organización nunha gran variedade de actividades motrices, valorando as implicacións éticas das prácticas antideportivas, adoptando estratexias de superación, evitando a competitividade desmedida e actuando con deportividade ao asumir os roles de público, participante ou outros.	Valorar as implicacións éticas das prácticas antideportivas actuando con deportividade ao asumir os roles de público, participante, árbitro ou outros.		
CA4.2 - Relacionarse e entenderse co resto de participantes durante o desenvolvemento de diversas prácticas motrices con autonomía, facendo uso efectivo de habilidades sociais de diálogo na resolución de conflitos e respecto ante a diversidade de competencia motriz, situándose activamente fronte aos estereotipos e ás actuacións discriminatorias e fronte a calquera tipo de violencia e facendo respectar o propio corpo e o dos demais.	Relacionarse e entenderse co resto de participantes durante o desenvolvemento de prácticas motrices, facendo uso efectivo de habilidades sociais de diálogo na resolución de conflitos, respectando a diversidade e enfrentando calquera tipo de violencia.		
CA4.3 - Adoptar actitudes comprometidas e conscientes acerca dos distintos estereotipos de xénero e comportamentos sexistas que se seguen producindo nalgúns contextos da motricidade, identificando os factores que contribúen ao seu mantemento e axudando a difundir referentes de distintos xéneros no ámbito físico-deportivo.	Adoptar actitudes comprometidas acerca dos distintos estereotipos de xénero e comportamentos sexistas no contexto das actividades físico-deportivas.		
CA5.1 - Identificar e contextualizar a influencia social do deporte nas sociedades actuais, valorando as súas orixes, evolución, distintas manifestacións e intereses económico-políticos, practicando diversas modalidades relacionadas coa cultura propia, coa tradicional ou coas procedentes doutros lugares do mundo.	Identificar a influencia social do deporte nas sociedades actuais, valorando as súas orixes, evolución e intereses económico-políticos, practicando diversas modalidades.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Saúde mental: <ul style="list-style-type: none"> - Esixencias e presións da competición. - Creación dunha identidade corporal definida e consolidada afastada de estereotipos sexistas.   - Elección da práctica física: xestión e enfoque dos diferentes usos e finalidades da actividade física e do deporte en

Contidos

- función do contexto, da actividade e dos compañeiros e compañeiras de realización.
- Preparación da práctica motriz: disposición, mantemento e reparación de material deportivo.
- Toma de decisións:
  - Procura de adaptacións motrices para resolver eficientemente tarefas de certa complexidade en situacións motrices individuais.
  - Resolución coordinada en situacións motrices cooperativas.
  - Elección dunha resposta óptima en función do movemento do rival, así como da situación do móbil, se o hai.
  - Organización anticipada das accións individuais en función das características do contrario en situacións de oposición de contacto.
  - Delimitación de estratexias previas de ataque e defensa en función das características dos integrantes do equipo propio e do rival en situacións motrices de colaboración-oposición, de persecución e de interacción cun móbil.
- Capacidades perceptivo-motrices nun contexto de práctica: integración do esquema corporal e toma de decisións previas á realización dunha actividade motriz acerca dos mecanismos coordinativos, espaciais e temporais para resolvela adecuadamente.
- Habilidades motrices específicas en actividades físico-deportivas: profundización, execución, identificación e corrección dos erros máis comúns.
- Creatividade motriz: creación de retos e situacións-problema con resolución posible de acordo cos recursos dispoñibles.
- Autorregulación emocional: control de estados de ánimo e estratexias de xestión do fracaso en situacións motrices.
  - Capacidades volitivas e de superación.
- Respecto ás regras: xogo limpo nos distintos niveis de deporte e actividade física.
- Identificación e rexeitamento de condutas contrarias á convivencia en situacións motrices.
- Deporte e perspectiva de xénero: igualdade no acceso ao deporte.
  - Estereotipos de competencia motriz percibida segundo o xénero, a idade ou calquera outra característica.
  - Exemplos de deportistas de Galicia de distintos sexos, idades e outros parámetros de referencia.
- Achegas da cultura motriz á herdanza cultural.
- Os deportes como sinal de identidade cultural.
- Influencia do deporte na sociedade actual en diferentes contextos: xeográfico, cultural, político, económico...

UD	Título da UD	Duración
8	Orientación	2

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.4 - Participar activamente nunha gran variedade de actividades motrices asumindo responsabilidades na organización, xestión e preparación destas.	Participar activamente nas actividades motrices.		
CA3.3 - Mostrar habilidades para a adaptación e a actuación ante situacións cunha elevada incerteza, aproveitando eficientemente as propias capacidades e aplicando de maneira automática procesos de percepción, decisión e execución en contextos reais ou simulados de actuación, reflexionando sobre as solucións e os resultados obtidos.	Mostrar habilidade para a adaptación ante situacións cunha elevada incerteza.		
CA3.5 - Colaborar na práctica de diferentes producións motrices e proxectos para alcanzar o logro individual e grupal, participando con autonomía na toma de decisións vinculadas á asignación de roles, á xestión do tempo de práctica e á optimización do resultado final.	Colaborar na práctica de diferentes producións motrices para alcanzar o logro individual e grupal.		
CA4.1 - Practicar e participar activamente asumindo responsabilidades na organización nunha gran variedade de actividades motrices, valorando as implicacións éticas das prácticas antideportivas, adoptando estratexias de superación, evitando a competitividade desmedida e actuando con deportividade ao asumir os roles de público, participante ou outros.	Valorar as implicacións éticas das prácticas antideportivas actuando con deportividade ao asumir os roles de público, participante, árbitro ou outros.		
CA4.2 - Relacionarse e entenderse co resto de participantes durante o desenvolvemento de diversas prácticas motrices con autonomía, facendo uso efectivo de habilidades sociais de diálogo na resolución de conflitos e respecto ante a diversidade de competencia motriz, situándose activamente fronte aos estereotipos e ás actuacións discriminatorias e fronte a calquera tipo de violencia e facendo respectar o propio corpo e o dos demais.	Relacionarse e entenderse co resto de participantes durante o desenvolvemento de prácticas motrices, facendo uso efectivo de habilidades sociais de diálogo na resolución de conflitos, respectando a diversidade e enfrentando calquera tipo de violencia.	TI	100
CA4.3 - Adoptar actitudes comprometidas e conscientes acerca dos distintos estereotipos de xénero e comportamentos sexistas que se seguen producindo nalgúns contextos da motricidade, identificando os factores que contribúen ao seu mantemento e axudando a difundir referentes de distintos xéneros no ámbito físico-deportivo.	Adoptar actitudes comprometidas acerca dos distintos estereotipos de xénero e comportamentos sexistas no contexto das actividades físico-deportivas.		
CA6.2 - Participar en actividades físico-deportivas en contornas urbanas e naturais, terrestres ou acuáticas, gozando destas de maneira sostible, minimizando o impacto ambiental que estas poidan producir, sendo conscientes da súa pegada ecolóxica e desenvolvendo actuacións intencionadas dirixidas á conservación e á mellora das condicións dos espazos nos que se desenvolvan.	Participar en actividades físico-deportivas en contornas urbanas e naturais de maneira sostible, minimizando o impacto ambiental que estas poidan producir.		
CA6.3 - Diseñar e organizar actividades físico-deportivas no medio natural e urbano, asumindo responsabilidades e aplicando normas de seguridade individuais e colectivas.	Organizar actividades físico-deportivas no medio natural e urbano.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos

- Elección da práctica física: xestión e enfoque dos diferentes usos e finalidades da actividade física e do deporte en función do contexto, da actividade e dos compañeiros e compañeiras de realización.
- Toma de decisións:
  - Resolución coordinada en situacións motrices cooperativas.
- Identificación e rexeitamento de condutas contrarias á convivencia en situacións motrices.
- Deporte e perspectiva de xénero: igualdade no acceso ao deporte.
  - Estereotipos de competencia motriz percibida segundo o xénero, a idade ou calquera outra característica.
  - Exemplos de deportistas de Galicia de distintos sexos, idades e outros parámetros de referencia.
- Respecto ás normas viarias nos desprazamentos activos cotiáns para unha mobilidade segura, saudable e sostible.
- O uso da bicicleta como medio de transporte habitual.
- Novos espazos e prácticas deportivas urbanas.
- Análise e xestión do risco propio e do dos demais nas prácticas físico-deportivas no medio natural e urbano, medidas colectivas de seguridade.
- Deseño e organización de actividades físicas no medio natural e urbano.
- Coidado da contorna próxima, como servizo á comunidade, durante a práctica de actividade física.

UD	Título da UD	Duración
9	Coreografía	7

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.3 - Adoptar actitudes comprometidas que rexeiten os estereotipos sociais asociados ao ámbito do corporal, do xénero e da diversidade sexual e os comportamentos que poñan en risco a saúde, contrastando con autonomía e independencia calquera información en base a criterios científicos de validez, fiabilidade e obxectividade.	Adoptar actitudes comprometidas que rexeiten os estereotipos sociais asociados ao ámbito corporal, do xénero e da diversidade sexual.	TI	100
CA2.3 - Desenvolver proxectos motores de carácter individual, cooperativo ou colaborativo, establecendo mecanismos para reconducir os procesos de traballo e asegurar unha participación equilibrada, incluíndo estratexias de autoavaliación e coavaliación tanto do proceso coma do resultado.	Desenvolver proxectos motores de carácter individual, cooperativo ou colaborativo.		
CA2.4 - Participar activamente nunha gran variedade de actividades motrices asumindo responsabilidades na organización, xestión e preparación destas.	Participar activamente nas actividades motrices.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.1 - Planificar, desenvolver e compartir con seguridade a práctica física cotiá manexando recursos e aplicacións dixitais vinculados ao ámbito da actividade física e do deporte.	Compartir con seguridade a práctica física cotiá manexando recursos e aplicacións dixitais.		
CA3.2 - Desenvolver proxectos motores de carácter individual, cooperativo ou colaborativo, establecendo mecanismos para reconducir os procesos de traballo e asegurar unha participación equilibrada, incluíndo estratexias de autoavaliación e coavaliación tanto do proceso coma do resultado.	Desenvolver proxectos motores de carácter individual, cooperativo ou colaborativo.		
CA3.3 - Mostrar habilidades para a adaptación e a actuación ante situacións cunha elevada incerteza, aproveitando eficientemente as propias capacidades e aplicando de maneira automática procesos de percepción, decisión e execución en contextos reais ou simulados de actuación, reflexionando sobre as solucións e os resultados obtidos.	Mostrar habilidade para a adaptación ante situacións cunha elevada incerteza.		
CA3.4 - Evidenciar control e dominio corporal ao empregar os compoñentes cualitativos e cuantitativos da motricidade de maneira eficiente e creativa, resolvendo problemas en todo tipo de situacións motrices transferibles ao seu espazo vivencial con autonomía.	Empregar os compoñentes cualitativos e cuantitativos da motricidade de maneira eficiente e creativa.		
CA3.5 - Colaborar na práctica de diferentes producións motrices e proxectos para alcanzar o logro individual e grupal, participando con autonomía na toma de decisións vinculadas á asignación de roles, á xestión do tempo de práctica e á optimización do resultado final.	Colaborar na práctica de diferentes producións motrices para alcanzar o logro individual e grupal.		
CA4.1 - Practicar e participar activamente asumindo responsabilidades na organización nunha gran variedade de actividades motrices, valorando as implicacións éticas das prácticas antideportivas, adoptando estratexias de superación, evitando a competitividade desmedida e actuando con deportividade ao asumir os roles de público, participante ou outros.	Valorar as implicacións éticas das prácticas antideportivas actuando con deportividade ao asumir os roles de público, participante, árbitro ou outros.		
CA4.2 - Relacionarse e entenderse co resto de participantes durante o desenvolvemento de diversas prácticas motrices con autonomía, facendo uso efectivo de habilidades sociais de diálogo na resolución de conflitos e respecto ante a diversidade de competencia motriz, situándose activamente fronte aos estereotipos e ás actuacións discriminatorias e fronte a calquera tipo de violencia e facendo respectar o propio corpo e o dos demais.	Relacionarse e entenderse co resto de participantes durante o desenvolvemento de prácticas motrices, facendo uso efectivo de habilidades sociais de diálogo na resolución de conflitos, respectando a diversidade e enfrentando calquera tipo de violencia.		
CA4.3 - Adoptar actitudes comprometidas e conscientes acerca dos distintos estereotipos de xénero e comportamentos sexistas que se seguen producindo nalgúns contextos da motricidade, identificando os factores que contribúen ao seu mantemento e axudando a difundir referentes de distintos xéneros no ámbito físico-deportivo.	Adoptar actitudes comprometidas acerca dos distintos estereotipos de xénero e comportamentos sexistas no contexto das actividades físico-deportivas.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA5.2 - Crear e representar composicións individuais ou colectivas con e sen base musical e de maneira coordinada, utilizando intencionadamente e con autonomía o corpo e o movemento como ferramenta de expresión e comunicación a través de diversas técnicas expresivas específicas e axudando a difundir e a compartir estas prácticas culturais entre compañeiros ou outros membros da comunidade.	Crear e representar composicións individuais ou colectivas con e sen base musical e de maneira coordinada.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Saúde mental: <ul style="list-style-type: none"> - Esixencias e presións da competición.   - Elección da práctica física: xestión e enfoque dos diferentes usos e finalidades da actividade física e do deporte en función do contexto, da actividade e dos compañeiros e compañeiras de realización. - Planificación e autorregulación de proxectos motores: <ul style="list-style-type: none"> - Establecemento de mecanismos para rexistrar e controlar as achegas realizadas polos integrantes do grupo ao longo dun proxecto. - Ferramentas dixitais para a xestión da actividade física.   - Capacidades perceptivo-motrices nun contexto de práctica: integración do esquema corporal e toma de decisións previas á realización dunha actividade motriz acerca dos mecanismos coordinativos, espaciais e temporais para resolvela adecuadamente. - Habilidades motrices específicas en actividades físico-deportivas: profundización, execución, identificación e corrección dos erros máis comúns. - Creatividade motriz: creación de retos e situacións-problema con resolución posible de acordo cos recursos dispoñibles. - Habilidades sociais: estratexias de negociación e mediación en contextos motrices. - Identificación e rexeitamento de condutas contrarias á convivencia en situacións motrices. - Deporte e perspectiva de xénero: igualdade no acceso ao deporte.   <ul style="list-style-type: none"> - Estereotipos de competencia motriz percibida segundo o xénero, a idade ou calquera outra característica.   - Usos comunicativos da corporalidade: técnicas específicas de expresión corporal. - Práctica de actividades rítmico-musicais con carácter artístico-expresivo. - Organización de espectáculos e eventos artístico-expresivos.

4.1. Concrecións metodolóxicas

1.PRINCIPIOS Os principios metodolóxicos están presentes ao longo de toda a programación, xa que se foron seguindo na elaboración dos distintos apartados que estamos a desenvolver. Así, partimos do nivel do alumnado, respectando os seus estadios evolutivos e as súas posibilidades de razoamento e aprendizaxe, impulsándoo a afondar máis no coñecemento de si mesmo e da E.F. Para iso, os contidos apóianse nos que nós impartimos nos cursos anteriores (agás 1º da E.S.O.), e todos eles están pensados para intentar lograr a máxima

autonomía do alumnado á hora de programar a súa propia actividade física. Coa intención de favorecer a ensinanza emancipatoria, fórmulanse tarefas baseadas no descubrimento, como poden ser as tarefas de autoavaliación da conduta motora, elaboración dos seus propios materiais didácticos (catálogo de exercicios para o desenvolvemento da resistencia, forza, flexibilidade e velocidade), etc. Tamén preténdese que o alumnado desenvolva unha metodoloxía activa e investigadora e aprenda a tomar decisións apoiado en todo momento polo profesorado que tenderá máis cara a un papel de mediador da aprendizaxe, formulando tarefas baseadas no descubrimento guiado e a resolución de problemas, como por exemplo no control da evolución das súas capacidades físicas, na aprendizaxe da táctica dos distintos deportes, etc. Non obstante, non esquecemos que estamos ante unha materia eminentemente práctica, polo que primaremos as aprendizaxes construtivas e significativas dende a experiencia, con predominio das actividades lúdicas onde, fronte ao illamento xurda, da interacción cos compañeiros a aprendizaxe compartida, socializada, entre iguais sen ningún tipo de discriminación, favorecendo así a inclusión. Utilizaremos para iso tarefas xogadas de cooperación e de relación co ámbito cultural no que levemos a cabo a intervención educativa, a través de contidos como as actividades no medio natural e a expresión corporal. Teremos en conta tamén a interdisciplinabilidade na medida do posible, abordando o ensino da E.F. como unha materia máis que coopera á consecución das finalidades das etapas. Por último, e non por iso menos importante, atenderemos á diversidade do alumnado e aos Alumnos con Necesidades Específicas de Apoio Educativo a través de formulacións individualizadas en función das necesidades de cada caso.

2. ESTILOS DE ENSINO Os estilos de ensino móstrannos como se desenvolve a interacción profesor-alumno no proceso de toma de decisións, e definen o papel de cada un nese proceso. Na relación ensino-aprendizaxe non se pode considerar que un estilo sexa mellor que outro, xa que ningún deles nos asegura a consecución de todos os obxectivos a traballar na E.F. Polo tanto, partindo da idea de que non existe un estilo de ensino ideal, chegamos á conclusión de que cada un ten un carácter propio que permite alcanzar obxectivos secundarios específicos deste. Chegado o momento de decidirse por un determinado estilo de ensino, a súa selección farase en función de cal sexa o máis apropiado para a ensino-aprendizaxe dunha tarefa determinada. Así para as aprendizaxes técnicas e doutros contidos de similares características, utilizaremos estilos máis directivos; mentres que para aprendizaxes tácticas, de expresión corporal, e outros de similares características fomentaremos a creatividade a través de estilos baseados no descubrimento. Darase o caso de que nunha mesma sesión se varíen os estilos de ensino utilizados dependendo de cada tarefa.

3. ORGANIZACIÓN ESPAZO-TEMPORAL

AGRUPAMENTOS En canto aos agrupamentos, a súa determinación viranos determinada polas tarefas que desenvolvamos. En principio, contemplamos a utilización de todo tipo de agrupamentos, dende o traballo individual (se é que se pode considerar como un agrupamento) xa que permite a individualización do ensino para adaptarse ao ritmo de aprendizaxe do alumnado; ata o traballo en grupo clase, cando a importancia do contido o requira xa que favorecen o proceso de socialización, melloran as relacións persoais, o coñecemento mutuo, o respecto polos demais, tolerar os distintos puntos de vista e melloran o rendemento (por exemplo: sesións de vídeo). Pasando polo traballo por parellas, tríos e en pequeno grupo cando a actividade busque desenvolver a cohesión do grupo, así como a aprendizaxe de habilidades técnicas.

UTILIZACIÓN DE ESPAZOS Para levar a cabo as nosas intencións educativas non reduciremos o noso espazo de actuación á aula e ás instalacións deportivas que se nos asignen, senón que espremeremos ao máximo a utilización dos espazos dispoñibles no centro, co ánimo de descontextualizar o ensino da E.F. das instalacións deportivas, dando a entender ao alumnado a virtualidade do reduccionismo ao que se adoita someter á nosa materia, circunscribíndoa unicamente aos espazos "tradicionais". Por exemplo, para a realización de traballos en grupo de revisión bibliográfica, utilizaremos a biblioteca do centro. Cando a busca de información requira un ámbito maior podemos utilizar a aula de informática para realizar buscas en internet e descubrir o tratamento que se lle dá á materia na rede. Por último tamén podemos utilizar a aula de informática para presentar ao alumnado ferramentas interactivas de autoavaliación da condición física que xa veñen implementadas en soporte informático.

OPTIMIZACIÓN DO TEMPO DE ACTIVIDADE Para aprender unha tarefa e lograr un nivel de execución aceptable, o alumnado debe dispoñer dun tempo razoable para practicar a devandita actividade un número suficiente de veces. O tempo que o alumnado dedica exclusivamente á práctica de actividade física é o que se coñece como tempo de actividade real. Para intentar incrementar na medida do posible o tempo de actividade real do alumnado, vanse ter en conta unha serie de consideracións prácticas para tal efecto, que a saber son: Preparación da clase de educación física. Os preparativos previos á sesión adoitan seguir un protocolo cotián e repetitivo: acceder ao vestiario dende a aula, cambiarse de roupa, ir á pista ou ximnasio, pasar lista, regresar, asearse e volver cambiar de roupa. Para evitar a perda de tempo nesta fase motivaremos previamente o alumnado cara ás tarefas da sesión e limitaremos o tempo de estanza no vestiario. Eficiencia no tempo dispoñible. O devandito tempo trataremos de optimizalo do seguinte xeito; a) Claridade e brevidade nas explicacións das tarefas. Focalizaremos a atención nun ou dous aspectos que aseguren certas posibilidades de éxito nos primeiros intentos para non desbordar o alumnado con demasiada información e ademais, conseguir que se motiven polos primeiros éxitos alcanzados. Especial trato dedicaremos ás premisas de seguridade nas tarefas, de cara a que o alumnado aprenda claramente o seu papel na prevención de riscos e na axuda ao compañeiro. b) Rendibilidade na montaxe e recollida do material. Para evitar as perdas de tempo nesta faceta da sesión, aproveitaremos ao máximo os materiais que seleccionemos para a sesión. Ademais, por rotación alfabética, designaremos ao inicio da sesión, ao alumnado

responsable da colocación e recollida do material que se vaia utilizar. Naquelas sesións nas que se vaia traballar en circuíto e necesiten moito material, intentaremos na medida do posible, realizar a montaxe previamente á sesión. c) na formación e transición dos agrupamentos. Para evitar as perdas de tempo que supoñen tanto o establecemento de agrupamentos, como a transición duns a outros, naquelas sesións nas que as actividades de ensino-aprendizaxe demanden continuos cambios de agrupamentos, secuenciaremos as mesmas de tal maneira que vaian seguidas todas as actividades individuais, logo por parellas, logo por cuartetos, etc., aproveitando o agrupamento anterior para facer o seguinte. Optimización das partes da sesión. Xeralmente as sesións de educación física divídense basicamente en tres partes, a saber: posta en acción, parte principal e volta á calma. Nos puntos anteriores abordamos as pautas a seguir para evitar as perdas de tempo na parte principal da sesión, centrándonos agora nas outras dúas partes. Para limitar as perdas de tempo na posta en acción, aproveitaremos esta para explicar o sentido da sesión, relacionala coa sesión previa, e transmitir a maior parte da información necesaria para a súa parte principal. Na volta á calma, aproveitaremos o tempo de recuperación para recordar os puntos máis importantes traballados na parte anterior, repartiremos, no seu caso, as fichas de avaliación da sesión e motivaremos o alumnado para a sesión seguinte.

4. O COÑECEMENTO DOS RESULTADOS-EXECUCIÓN Na actualidade ninguén dubida de que o coñecemento dos resultados constitúa un dos aspectos clave dentro do proceso de aprendizaxe motor. A súa importancia vén certificada por múltiples traballos de investigación que coinciden en afirmar o seu extraordinario valor dentro do proceso de aprendizaxe. A progresión ao longo das etapas educativas debe ir dende un Coñecemento dos Resultados Extrínseco cara a un cada vez máis Intrínseco. O Coñecemento dos resultados abranguerá, en función do momento, tres tipos. Así, en certos contidos, como por exemplo o golpeo da pelota en voleibol, trataremos de utilizar o Coñecemento dos Resultados Concorrente. Tanto a través dunha transmisión verbal como táctil, procuraremos que o alumnado modele a súa execución técnica no mesmo momento de realizar a acción. Naquelas situacións, nas que buscamos que a información teña unha incidencia positiva sobre as execucións posteriores, como no caso do saque de tenis en voleibol, utilizaremos o Coñecemento dos Resultados Inmediato. Nun principio, mediante unha transmisión verbal, e sempre que sexa necesario, a través dunha transmisión táctil ou visual. E por último, trataremos de aumentar o protagonismo do Coñecemento dos Resultados Intrínseco, atrasando a administración da información durante un tempo, unha vez finalice a tarefa. Este Coñecemento dos Resultados Diferido, é propio da aprendizaxe dos comportamentos tácticos, onde, combinado con Estilos de Ensino baseados na Busca, pretendese proporcionar un maior protagonismo ao alumnado á hora de analizar a información e tomar decisións.

5. ACTIVIDADES A FUNCIÓN DAS ACTIVIDADES é a de reforzar os contidos, grazas a elas o alumnado adquire os mesmos. Ademais teñen unha función favorecedora do proceso de socialización. Polo tanto, para cumprir coa súa función, utilizaremos diferentes tipos de actividades. As actividades de Diagnóstico utilizarémolas principalmente nas primeiras sesións de cada U.D. co obxectivo de levar a cabo a avaliación dos coñecementos previos do alumnado sobre os contidos a desenvolver. As actividades de Desenvolvemento que utilizaremos para desenvolver os contidos centrais das distintas UU.DD. Ligadas a estas actividades virán as de Sínteses, nas cales trataremos de conseguir a aplicación dos contidos aprendidos, en situacións reais de práctica. Por último, seguindo a lóxica metodolóxica, levaremos a cabo as actividades de Avaliación, coas que pretendemos comprobar o nivel de adquisición de contidos desenvolvido polo alumnado. Non debemos esquecer, que dada a heteroxeneidade do alumnado, os ritmos de aprendizaxe son individuais, polo tanto teremos preparados dous tipos máis de actividades; as de Reforzo, que utilizaremos con aquel alumnado no que o ritmo de aprendizaxe sexa inferior ao grupo de referencia; e as de Ampliación, que utilizaremos con aquel alumnado que presenta un dominio importante do contido dende un principio, ou cuxo ritmo de aprendizaxe está por enriba do grupo de referencia.

6. ESTRATEXIA NA PRÁCTICA A estratexia na práctica que utilizaremos dependerá do tipo de contido e da tarefa que deseñamos, así como do seu obxectivo. Así por exemplo, para as actividades de avaliación inicial, deseñadas para a primeira sesión de cada U.D., con carácter xeral, a estratexia será de tipo global, onde se implique o maior número de habilidades, fundamentos e coñecementos posible para poder facernos unha idea xeral do nivel de coñecemento inicial do noso alumnado no devandito contido. Para aquelas tarefas onde o obxectivo perseguido sexa entre outros unha aprendizaxe técnica, ou o dominio dun protocolo de valoración da condición física, a estratexia a utilizar será máis analítica. Por exemplo a aprendizaxe do saque de tenis en voleibol, comezará cunha aproximación analítica ao xesto técnico descompoñéndoo en diferentes partes secuenciadas segundo os segmentos corporais implicados no xesto. Por último, para os pasos intermedios entre as aprendizaxes máis analíticas e os máis globais, utilizaremos estratexias sintéticas que nos permitan avanzar na aprendizaxe de todo tipo de contidos. Hai que dicir, que as estratexias utilizadas poden presentarse de forma tanto simultánea como secuencial dentro da mesma sesión. Así mesmo, pódense utilizar en ambos os dous sentidos, é dicir, podemos partir dunha estratexia global para rematar cunha aprendizaxe máis analítica, ou viceversa, podemos partir dunha estratexia máis analítica para rematar cunha máis global.

7. RUTINAS Para favorecer o bo funcionamento das sesións, e coa intención de optimizar ao máximo o tempo de práctica efectivo por parte do alumnado que redunde nunha maior aprendizaxe por parte destes, establécense unha serie de rutinas. Entrada e Saída do ximnasio: A entrada ó ximnasio será o máis puntual posible, establecéndose unha marxe de 5 minutos entre o toque do timbre e a entrada no ximnasio. A saída do ximnasio non se producirá ata 5´ antes do toque do timbre. Cambio de Roupa: O alumnado, nada máis acceder á instalación, procederá sen demora ao cambio da

roupa necesaria para realizar a sesión. Hábitos Hixiénicos: Distinguiremos entre aseo e ducha. Entendemos por aseo o secado da sudoración e o cambio de roupa. Para iso o alumnado contará con 5 minutos. O alumnado que mostre a súa intención de ducharse, debe advertilo ao profesorado antes de iniciar a clase, cedéndoselle os últimos 7 minutos da sesión.

Recollida do Material: O material utilizado na sesión será recollido por todo o alumnado participante nesta a excepción de, se é o caso, o alumnado que se vaia duchar. Desde o noso departamento queremos fomentar, ademais dos hábitos hixiénicos, os bos hábitos alimentarios. Para isto rexistraremos nunha planilla se o alumnado ese día consumiu auga, froita ou bocadillo (en vez de bebidas azucaradas e/ou industriais e alimentos procesados).

4.2. Materiais e recursos didácticos

Denominación

Son as diferentes ferramentas e materiais que se empregarán no desenrolo do proceso de ensinanza-aprendizaxe, debendo posuír un carácter multifuncional, útiles, xeneradores de actividade, fácil acceso, variados, pedagóxicos e adecuados os intereses do alumnado. En función da Unidade Didáctica que estemos a traballar empregaremos un material ou outro, aínda que en xeral o ximnasio, o propio mobiliario do lugar, a pista polideportiva, as colchonetas, cordas, aros, picas, indiacas, palas, raquetas, discos voladores, balóns de fútbol-baloncesto-balonman-voley, balóns medicinais, redes e volantes para bádminton, sticks-bolas -pastillas de floorball, etc,... serán o material máis empregado nas nosas sesións. En definitiva estamos a falar dun amplo número de materiais didácticos para poder desenrolar con eficacia as nosas sesións. O ser grupos moi grandes buscaremos o compartir o material entre os alumnos, traballando ao mesmo tempo os temas transversais. A nivel de contidos teóricos, indicar que ademais dos libros de texto utilizados en cada nivel, en cada avaliación -e cando fose necesario- se lles pasará os alumnos os apuntes máis relevantes que deben asimilar. Esta información sacárase de libros de Educación Física das distintas editoriais así coma de material específico dos temas a estudar, sen desbotar -loxicamente- o uso das TICs o longo do curso en diversos momentos. A nivel xeral, os recursos que se utilizarán no desenrolo das unidades didácticas:

- Recursos impresos: libros, fichas, apuntes...
- Recursos audiovisuais: vídeo, retroproector ...
- Recursos materiais: múltiples e variados (balóns, aros, colchonetas...)
- Recursos informáticos: Equipos, Cañón, Escáner, Software específico, paxinas web...
- O entorno como recurso: posibles zonas ou instalacións a utilizar...

En canto aos libros de texto utilizados, xa sexan como libros de texto como tal, ou como material de consulta aproveitando os excedentes do programa de empréstamo de libros de texto, son os seguintes:

- Proyecto Olimpia 4 / Educación Física / 3º y 4º ESO / Editorial "El Serbal" / Autores: Jesus Ariño Laviña e Rossend Benabarre Casals / ISBN: 84 - 7628 - 435 - 7. DENOMINACIÓN Material dispoñible para levar a cabo o desenvolvemento das unidades didácticas deste curso. Material complementario e apuntes elaborados pola persoa docente. A disposición do alumnado no BLOG do profesor. Aula virtual/moodle, aplicacións específicas e recursos dispoñibles no Departamento de EF (material bibliográfico...). Biblioteca, outras dependencias do centro, etc...

5.1. Procedemento para a avaliación inicial

A avaliación inicial desenvolverase ao inicio de cada Unidade Didáctica para comprobar os coñecementos previos que posúe o alumnado sobre os contidos da mesma. Os procedementos de avaliación poderán ser variados, tanto probas escritas, como observación directa de tarefas específicas nas primeiras sesións, planillas de rexistro ou mediante cuestionarios orais. Dado que a batería Eurofit (aplicada ao principio e ao final da primeira avaliación coa UD 2) so calibra a aptitude física dos alumnos a nivel practico, dalgún xeito - e como medida excepcional-, para avaliar os coñecementos previos de asignatura que posúen os alumnos a nivel teórico poderase realizara un exame escrito dos contidos básicos, a discreción do profesor. O instrumento para a avaliación inicial dependerá do contido da U.D. Unha vez feita, a persoa docente valorará a necesidade de realizar adaptacións nos diferentes apartados da programación, de ser o caso.

5.2. Criterios de cualificación e recuperación

Pesos dos instrumentos de avaliación por UD:

Unidade didáctica	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4	UD 5	UD 6	UD 7	UD 8	UD 9	Total
Peso UD/ Tipo Ins.	5	21	10	3	24	7	17	3	10	100
Táboa de indicadores	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Criterios de cualificación:

Criterios de cualificación:

CUALIFICACIÓN TRIMESTRAL

Cada UD valórase da seguinte forma: Conceptual (40%) e Práctico (60%) (cando unha UD sexa só conceptual ou só práctica sumaranse as porcentaxes). Cada UD terá una % de peso na avaliación distinta que representará o 70% da nota. O 30% restante reservarase ao apartado que chamaremos “disposición do alumnado”; formado pola actitude (35%), a asistencia (30%) e os hábitos saudables (Bocadillo / Fruta / Agua / Cambio camiseta) (35%).

CUALIFICACIÓN 1ª AVALIACIÓN

UD1 (5%): Práctico ("Rutinas") (100%).

UD2 (35%): Conceptual (40%) / Práctico (60%)

UD3 (20%): Conceptual (40%) / Práctico (60%)

UD4 (10%): Conceptual (100%)

DISPOSICIÓN DO ALUMNADO (30%):

a. Asistencia (30%): Cada “FALTA DE ASISTENCIA NON XUSTIFICADA” restará 0,2 puntos, cada “FALTA DE PUNTUALIDADE NON XUSTIFICADA” restará 0,2 punto (AS FALTAS DE ASISTENCIA E/OU DE PUNTUALIDADE XUSTIFICARANSE DIRECTAMENTE ANTE O PROFESOR DA MATERIA, non só ante o titor); ata un máximo de 1 punto, e cada “NON PRÁCTICA NON XUSTIFICADA” restará 0,2 ata un máximo de 1 punto.

b. Actitude (35%): Interese, motivación, comportamento, traballo diario nas clases prácticas, colaboración co profesor e/ou compañeiros/as... Chamadas de atención reiteradas serán penalizadas con 0,1 punto ata un máximo de 1 punto; ser apartado/a do grupo-clase será penalizado con 0,2 puntos ata un máximo de 1 punto; ser amoestado/a será penalizado con 0,25 puntos ata un máximo de 1 punto.

c. Hábitos saudables (35%): Al final de cada sesión de clase rexistrarse se o alumnado trouxo ao instituto para o tempo de lecer bocadillo, froita e/ou auga e se ó final da sesión cámbiase de camiseta (dito rexistro dará unha nota ao final do trimestre sumando os items cumpridos divididos polo número de sesións feitas).

CUALIFICACIÓN 2ª AVALIACIÓN

UD1 (10%): Práctico ("Rutinas") (100%).

UD5 (40%): Conceptual (40%) / Práctico (60%)

UD6 (20%): Conceptual (40%) / Práctico (60%)

DISPOSICIÓN DO ALUMNADO (30%):

a. Asistencia (30%): Cada “FALTA DE ASISTENCIA NON XUSTIFICADA” restará 0,2 puntos, cada “FALTA DE PUNTUALIDADE NON XUSTIFICADA” restará 0,2 punto (AS FALTAS DE ASISTENCIA E/OU DE PUNTUALIDADE XUSTIFICARANSE DIRECTAMENTE ANTE O PROFESOR DA MATERIA, non só ante o titor); ata un máximo de 1 punto, e cada “NON PRÁCTICA NON XUSTIFICADA” restará 0,2 ata un máximo de 1 punto.

b. Actitude (35%): Interese, motivación, comportamento, traballo diario nas clases prácticas, colaboración co profesor e/ou compañeiros/as... Chamadas de atención reiteradas serán penalizadas con 0,1 punto ata un máximo de 1 punto; ser apartado/a do grupo-clase será penalizado con 0,2 puntos ata un máximo de 1 punto; ser amoestado/a será penalizado con 0,25 puntos ata un máximo de 1 punto.

c. Hábitos saudables (35%): Al final de cada sesión de clase rexistrarse se o alumnado trouxo ao instituto para o tempo de lecer bocadillo, froita e/ou auga e se ó final da sesión cámbiase de camiseta (dito rexistro dará unha nota ao final do trimestre sumando os items cumpridos divididos polo número de sesións feitas).

CUALIFICACIÓN 3ª AVALIACIÓN

UD1 (5%): Práctico ("Rutinas") (100%).

UD7 (35%): Conceptual (40%) / Práctico (60%)

UD8 (10%): Conceptual (100%)

UD9 (20%): Conceptual (40%) / Práctico (60%)

DISPOSICIÓN DO ALUMNADO (30%):

a. Asistencia (30%): Cada “FALTA DE ASISTENCIA NON XUSTIFICADA” restará 0,2 puntos, cada “FALTA DE PUNTUALIDADE NON XUSTIFICADA” restará 0,2 punto (AS FALTAS DE ASISTENCIA E/OU DE PUNTUALIDADE XUSTIFICARANSE DIRECTAMENTE ANTE O PROFESOR DA MATERIA, non só ante o titor); ata un máximo de 1 punto, e cada “NON PRÁCTICA NON XUSTIFICADA” restará 0,2 ata un máximo de 1 punto.

b. Actitude (35%): Interese, motivación, comportamento, traballo diario nas clases prácticas, colaboración co profesor e/ou compañeiros/as... Chamadas de atención reiteradas serán penalizadas con 0,1 punto ata un máximo de 1 punto; ser apartado/a do grupo-clase será penalizado con 0,2 puntos ata un máximo de 1 punto; ser amoestado/a será penalizado con 0,25 puntos ata un máximo de 1 punto.

c. Hábitos saudables (35%): Al final de cada sesión de clase rexistrárase se o alumnado trouxo ao instituto para o tempo de lecer bocadillo, froita e/ou auga e se ó final da sesión cámbiase de camiseta (dito rexistro dará unha nota ao final do trimestre sumando os ítems cumpridos divididos polo número de sesións feitas).

A Programación Didáctica consta de 9 UD. Cada UD se valorará sempre que se poida con: Proba Conceptual (40%) e Proba Práctica (60%). Cando o contido sexa só conceptual ou só práctico sumaráanse as porcentaxes respectivas. As UD teñen unha % de peso dentro de cada avaliación (non superando nunca o 70% da nota). O 30% restante da nota obtendémolo co apartado “DISPOSICIÓN DO ALUMNADO”.

As UU. DD. están distribuídas trimestralmente cun peso orientativo sobre a materia (anual) e un peso orientativo sobre a avaliación (cualificación trimestral): No número de sesións asignado a cada UD contéplanse tamén a/as sesións dedicadas á avaliación.

O peso na materia e na avaliación de cada UD estableceuse en función do número de sesións e do contido da mesma. Para a cualificación de cada Unidade Didáctica teremos en conta, para cada Criterio de Avaliación, os mínimos de consecución establecidos e o seu peso orientativo (establecido en cada UD). Tendo en conta estes elementos, para a superación de cada unidade didáctica o alumnado deberá acadar os mínimos de consecución establecidos, nun peso orientativo global igual ou superior ao 50%.

No caso de detectarse dificultades nalgún alumno ou alumna, adoptaranse as medidas de reforzo educativo.

A cualificación de cada trimestre obterase calculando a media aritmética ponderada das cualificacións obtidas en cada UD impartida no trimestre (70% da nota), máis o 30% do apartado “disposición do alumnado”.

A cualificación da AVALIACIÓN FINAL da materia, obterase calculando a media aritmética ponderada das cualificacións obtidas en cada avaliación trimestral, tendo en conta, de ser o caso, a cualificación obtida logo das recuperacións (sempre a discreción do profesor da materia) das UU.DD. e/ou das avaliacións trimestrais suspensas. Ao longo do curso realizaranse para cada grupo tres sesións de avaliación parciais, sendo a derradeira a partires do 22 de Xuño de 2024 e coincidindo coa sesión da avaliación final (a nota da terceira avaliación e da avaliación final non teñen porque coincidir).

Para considerar superada a asignatura é preciso obter alomenos a cualificación de suficiente (5). Unha vez conquerida esta cualificación “en todos os apartados de todas as avaliacións”, a cualificación final da asignatura será a media aritmética dos resultados obtidos en cada avaliación, sempre e cando, lóxicamente, a nota de cada unha sexa igual ou superior a 5.

O valor numérico da nota irá dende o 0 ao 10, redondeando á unidade máis próxima, (ata .4 cara abaixo e dende .5 cara arriba, sempre que o/a alumno/a teña cumprido suficientemente co apartado de “disposición do alumnado”), e para considerar superada a U.D., o trimestre e o curso o alumnado debe acadar un 5 ou superior.

Para a obtención da nota empregaranse distintos procedementos, tanto probas escritas, como observación directa por parte da persoa docente (follas de rexistro). As probas escritas serán exames tipo test (peso orientativo dun 40% da nota da UD). Ao ser unha materia eminentemente práctica, o procedemento de avaliación máis empregado será a observación directa a través de diversos instrumentos, principalmente rúbricas, listas de cotexo e escalas de valoración, en función dos contidos a desenvolver (peso orientativo dun 60% da nota da UD).

Por outra banda, o traballo diario, a actitude na clase, a asistencia así como a implicación na adquisición de hábitos saudables nos recreos (consumo de auga, froita e bocadillo en vez de bebidas industriais e azucaradas e alimentos procesados) tamén se terá en conta na nota da avaliación (dentro do apartado de “Disposición do alumnado” terá un peso orientativo dun 35% da nota deste apartado, que, xunto coa asistencia e a actitude, ten un peso na nota do trimestre dun 30%).

Atención especial require o alumnado que por diferentes motivos (lesiões, malestares diversos, etc) non pode seguir o ritmo das sesións ou facer a clase por un período de tempo indeterminado. Ao ser a nosa materia eminentemente práctica, intentarase que na medida do posible o alumnado se incorpore ás sesións facendo as adaptacións oportunas. De non ser posible, determinarase o rol que deberá desempeñar, en función do tipo de sesión que se estea a desenvolver: árbitro, apoio aos compañeiros, alumno avantaxado, axudante da persoa docente, etc. Para a avaliación deste alumnado empregaranse rúbricas específicas segundo o papel desempeñado que poderá

complementarse con traballos escritos que o alumnado deberán expoñer ante o profesor (sempre a discreción do profesor). Se algún alumno-a non se presenta a calquera das probas por decisión unilateral do/a alumno-a (enténdase, sen presentar ningún documento que xustifique a súa ausencia ou falta), esta proba será calificada cun cero (0) e polo tanto o alumno/a non poderá superar a materia, podendo conquistar unha nota máxima de 4 en función das notas dos outros apartados.

Para considerar superada a asignatura é preciso, ademais do exposto anteriormente, observar os seguintes mínimos:

¿ Asistencia obrigada ás sesións de Educación Física. No caso de acumular faltas a clase o alumnado ten que xustificar as súas ausencias a través do titor e, tamén, directamente ao profesor. A xustificación terá que ser a través de documentos oficiais. No caso de xustificala con nota paterna/materna/titor-a legal, e ser reincidente, podería ser desestimado polo/a profesor/a.

¿ Puntualidade

¿ O alumnado ten que realizar a práctica que o profesor diseña e no caso de ter un problema que lle impida a execución da mesma o ten que xustificar cun documento oficial. O alumno/a que por calquera circunstancia non poida realizar a práctica da sesión realizarán unha tarefa alternativa que lles asignará o profesor.

¿ Presentarse a totalidade das probas teóricas e prácticas (vexase punto seguinte). Se un alumno non se presenta ao exame do trimestre ou a calquera outra proba (xa sexa ao exame teórico ou ao practico), o deberá xustificar debidamente cun informe médico ou xustificante oficial de deber inexcusable, facéndolle o exame cando non interrompa o bo desenrolo das clases e non tendo por qué ser antes da avaliación.

¿ O alumno/a que acumule un número elevado de faltas de asistencia "xustificadas" poderá ser avaliado, unicamente, a través de contidos teóricos e/ou traballos (quedarán a discreción do/a profesor/a).

¿ Asistencia ás clases de E.F. correctamente equipado coa roupa deportiva (cómoda e axeitada para a práctica deportiva) e zapatillas de deporte, pelo recollido e sen accesorios perigosos para o propio alumno/a e/ou seus compañeiros/as (reloxos, pendentes, piercings, pulseras...). Quedará recollido no contido de "Rutinas" (UD1). Non se permitirá facer a práctica no caso contrario. Se un/a alumno/a non acude as clases coa vestimenta e calzado axeitados non poderá realizar a sesión e, polo tanto, constará unha falta de "non práctica sen xustificar". O alumno que non cumpra co obxectivo da roupa e calzado axeitado de forma reiterada non poderá aprobar a avaliación.

¿ A adquisición de hábitos de hixiene (aseo persoal, cambiarse de roupa,...) e/ou a adquisición de hábitos nutricionais saudables (traer unha peza de froita, pequeno bocadillo, galletas,..., auga ou bebida isotónica, ..., para cando remate a sesión de EF) son outros aspectos que se valoraran e se terán en conta na avaliación; e quedarán recollidos no apartado de "Disposición do alumnado".

¿ A actitude nas clases de E.F. e comportamento correcto, educado e respectuoso con todos os elementos implicados no proceso de ensinanza aprendizaxe (compañeiros/as, profesorado, material) quedarán recollidos do mesmo xeito no apartado de "Disposición do alumnado"..

¿ Participación activa e responsable nas actividades de clase.

¿ Esfuerzo e superación persoal así como cooperación e colaboración cos compañeiros/as.

Criterios de recuperación:

Para recuperar as avaliacións trimestrais suspensas:

Logo de rematar cada avaliación o alumnado que non acade o cinco (5) deberá recuperar unicamente as UU.DD. que non teña superadas. Para elo, o profesorado propondrá actividades de recuperación ao alumnado. Nalgúns casos, segundo as características dos contidos e a situación do alumnado, poderase propor a realización de probas escritas, probas prácticas e/ou traballos escritos con posterior exposición ante o/a profesor/a. Estas probas faranse no desenrolo da seguinte avaliación sempre e cando o profesor o considere oportuno. A valoración da actitude influirá na cualificación da proba de recuperación. Así, se a actitude mostrada e negativa ou pasiva a/o alumna/o alcanzará como máximo a calificación final de 5, sempre que aprobe o exame correspondente (non se fará a media con outras probas se existiran). No resto dos casos aplicarase o baremo que se viña aplicando e mantense a puntuación obtida na proba incluíndo a media con outras se fose pertinente. Esta media mantense nas probas finais do curso.

6. Medidas de atención á diversidade

Tendo en conta o Plan de Atención á Diversidade (PAD) redactado dende o Departamento de Orientación, podémonos facer unha idea da situación do noso alumnado e das súas necesidades.

Con carácter xeral, para adecuarse aos diferentes ritmos de aprendizaxe e capacidades, contéplanse actividades de reforzo e ampliación con tempos flexibles e aprendizaxe cooperativa en grupos heteroxéneos.

Ademais do diferente ritmo de aprendizaxe do alumnado, os casos máis frecuentes na materia de Educación Física

que necesitan unha atención á diversidade son:

*Alumnado con diferente dominio motor. Ao alumnado que teña diversidade de dominio motor dos contidos dalgunha/s unidade/s didáctica/s, realizaránselle apoios e reforzos para favorecer tanto a súa práctica como a súa aprendizaxe. De ser necesario, adaptaránselle os tempos e os procedementos de avaliación.

*Alumnado lesionado ou incapacitado temporalmente para realizar a práctica. No caso deste alumnado con necesidades educativas especiais poñeranse en marcha os apoios e as atencións educativas específicas necesarias para a consecución dos obxectivos de aprendizaxe. Nestes casos, asignarase un rol en función da UD que garanta que participa e logra os obxectivos fixados: avaliador, xuíz/árbitro e axudante serán os roles máis utilizados. A avaliación da súa práctica realizarase a través de táboas de indicadores específicas. A este alumnado, de ser o caso, en función das súas necesidades de atención á diversidade adaptaránselle tanto os tempos como os procedementos de avaliación. En todo caso, evitarase que se limite a tomar nota da sesión.

*Cando un alumno ou unha alumna de ESO permaneza un ano mais no mesmo curso debe seguir un plan específico personalizado (PEP).

*Do mesmo xeito, se o/a alumno/a e de recente incorporación ao noso sistema educativo ou temos alumnado con Necesidades Educativas Especiais (ANEE) tamén debémolo ter en conta nos distintos informes de seguimento ao longo do curso.

Todo isto ten como finalidade adaptar as condicións curriculares ás necesidades da alumna ou do alumno , para tratar de superar as dificultades detectadas. Estes planes serán elaborados polo Equipo Docente , baixo a coordinación do profesorado titor-a, e desenvolverase ao longo de todo o curso.

O Plan Específico Personalizado (PEP) debe incluír, cando menos:

- Identificación da alumna ou do alumno.
- Relación das necesidades educativas que motivaron a repetición de curso.
- Medidas ordinarias aplicadas no curso anterior.
- Estratexias metodolóxicas que se utilizarán no seu desenvolvemento .
- Recursos necesarios para o desenvolvemento do plan.
- De ser o caso, oferta de medidas extraordinarias.
- Acreditación da recepción por parte do alumn-a, e a posibilidade de acreditación de información á familia.

En cada sesión de avaliación se farán chegar os diferentes informes de seguimento deste alumnado ao titor e, de ser necesario, realizaránselle os axustes que procedan.

Ao final do curso, na mesma sesión de avaliación, informarase sobre o seu desenvolvemento e o seu aproveitamento.

7.1. Concreción dos elementos transversais

	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4	UD 5	UD 6	UD 7	UD 8
ET.1 - ET.1 - Comprensión de lectura	X	X	X	X	X	X	X	X
ET.2 - ET.2 - Expresión oral e escrita	X	X	X	X	X	X	X	X
ET.3 - ET.3 - Comunicación audiovisual	X	X	X	X	X	X	X	X
ET.4 - ET.4 - Competencia dixital	X	X	X	X	X	X	X	X
ET.5 - ET.5 - Emprendemento social e empresarial		X	X	X	X	X	X	X
ET.6 - ET.6 - Fomento do espírito crítico e científico	X	X	X	X	X	X	X	X
ET.7 - ET.7 - Educación emocional e en valores	X	X	X	X	X	X	X	X
ET.8 - ET.8 - Igualdade de xénero	X	X	X	X	X	X	X	X
ET.9 - ET.9 - Creatividade			X					

	UD 9
ET.1 - ET.1 - Comprensión de lectura	X
ET.2 - ET.2 - Expresión oral e escrita	X
ET.3 - ET.3 - Comunicación audiovisual	X
ET.4 - ET.4 - Competencia dixital	X
ET.5 - ET.5 - Emprendemento social e empresarial	X
ET.6 - ET.6 - Fomento do espírito crítico e científico	X
ET.7 - ET.7 - Educación emocional e en valores	X
ET.8 - ET.8 - Igualdade de xénero	X
ET.9 - ET.9 - Creatividade	X

Observacións:

A comprensión de lectura traballárase en todas as UU.DD. a través da proposta de lecturas que aborden a temática da U.D.

A expresión oral valorárase nas exposicións que deba facer o alumnado, así como na dirección de partes das sesións de clase (quecemento, por exemplo).

A expresión escrita traballárase a través das tarefas de redacción e recensión (traballos).

A comunicación audiovisual traballárase nas tarefas propostas ao alumnado sobre contidos da U.D.

A competencia dixital traballárase tanto a través do uso da aula virtual, como das aplicacións que se empreguen para desenvolver os contidos das diferentes UU.DD. E do Blog do profesor.

O emprendemento social e empresarial traballárase nas UU.DD. de primeiros auxilios, orientación, actividaes acrobáticas e circenses, a dramatización e a animación socio- deportiva e os distintos xogos e deportes; xa que que calquera destes contidos poderían formar parte do medio de vida futuro do alumnado.

A educación emocional e en valores traballárase ao longo do curso a través das diferentes UU.DD.

A igualdade de xénero está presente en todo o currículo e polo tanto en toda a programación, especialmente a teremos presente en aquelas UU.DD. nas que os prexuízos poden influir nas ideas preconcebidas do alumnado.

A creatividade, aínda que presente en todas as tarefas motrices, traballárase principalmente nas unidades de actividades acrobáticas e circenses, e de dramatización.

7.2. Actividades complementarias

Actividade	Descrición	1º trim.	2º trim.	3º trim.
Ruta urbana	Desenvolver na contorna do centro unha caminata no ámbito urbano.			X
Representación dunha función individual ou colectiva	Representar ante as compañeiras e compañeiros ou unha dramatización colectiva.			X
Saída en bicicleta.	Facer un percorrido organizado pola coordinadora de seguridade viaria de A Coruña pola cidade en bicicleta, respectando as medidas de seguridade.			X

Observacións:

As actividades complementarias desenvolveranse a modo de introducción das UDD ou unha vez rematadas as UU.DD. nas que se desenvolven os contidos; concretamente as unidades 8. Orientación e 9. Coreografía.

8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro

Indicadores de logro
Adecuación da programación didáctica e da súa propia planificación ao longo do curso académico
TEMPORALIZACIÓN DA PROGRAMACIÓN E DAS UNIDADES DIDÁCTICAS.
Metodoloxía empregada
RENDEMENTO DO ALUMNADO E RESULTADOS DE APRENDIZAXE
Organización xeral da aula e o aproveitamento dos recursos
DESEÑO E DESENVOLVEMENTO DAS UNIDADES DIDÁCTICAS.
Clima de traballo na aula
MOTIVACIÓN DO ALUMNADO, AMBIENTE NAS SESIÓNS E ACTUACIÓN PERSOAL DA PERSOA DOCENTE.
Coordinación co resto do equipo docente e coas familias ou as persoas titoras legais
INFORMACIÓN AO ALUMNADO E ÁS FAMILIAS DA PROGRAMACIÓN.

Descrición:

O proceso de ensino esixe unha avaliación continua para ir axustando a programación. Esta avaliación permite ir detectando necesidades e buscando o axuste, as correccións precisas e as medidas que se consideren oportunas en cada momento.

Propóñense uns aspectos da programación e do procedemento de ensino-aprendizaxe, e uns indicadores, que a persoa docente pode avaliar, escollendo os instrumentos que considere máis axeitados (cuestionarios, listaxes de control ou rexistro de datos, entrevistas, observador externo ou ben comparar a experiencia con outros compañeiros e compañeiras docentes).

Nesta proposta poden surpimirse puntos e engadirse outros que a persoa docente considere.

RENDEMENTO DO ALUMNADO E RESULTADOS DE APRENDIZAXE: Análise dos resultados obtidos na avaliación final.

TEMPORALIZACIÓN DA PROGRAMACIÓN E DAS UNIDADES DIDÁCTICAS: Mediante unha listaxe de control reflectirase si a temporalización foi axustada e houbo tempo de levar a cabo, tanto as UU.DD. como a programación xeral.

DESEÑO E DESENVOLVEMENTO DAS UNIDADES DIDÁCTICAS: Avaliación de recursos, materiais, actividades, instrumentos de avaliación e criterios de cualificación. Utilizaranse 2 instrumentos de avaliación: unha enquisa ao alumnado de cada grupo, e unha reflexión persoal do docente baseada na experiencia co grupo e no rexistro diario de clase.

MOTIVACIÓN DO ALUMNADO, AMBIENTE NAS SESIÓNS E ACTUACIÓN PERSOAL DA PERSOA DOCENTE: Avaliarase a través dunha enquisa ao alumnado, a través da reflexión persoal da persoa docente baseada no rexistro diario de clase e cun feed-back obtido das entrevistas ou titorías coas familias.

INFORMACIÓN AO ALUMNADO E ÁS FAMILIAS DA PROGRAMACIÓN: Mediante unha listaxe de control avaliarase si alumnado e familias foron informados en tempo e forma do contido desta programación didáctica a través da páxina web do centro. Ademais o alumnado terá unha información constante ao longo do curso do relativo ao desenvolvemento da mesma.

8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora

O seguimento da programación é indispensable para ir avaliando procedementos, as actividades levadas a cabo e os resultados alcanzados polo alumnado, e así ir facendo as modificacións que se consideren oportunas para finalmente reflexionar acerca das posibles propostas de mellora.

O coñecemento dos resultados obtidos neste proceso de seguimento e avaliación tamén establecerán un novo punto de partida de cara ao próximo curso e cara a unha nova intervención docente.

O seguimento da programación realizarase a través da sección de "Seguimento" da Aplicación PROENS. Nesta sección indícarase a data de inicio e fin da UD, o número de sesións previstas, o número de sesións realizadas, o grao de cumprimento da programación (baixo-medio-alto), as propostas de mellora e calquera observación que se considere oportuna.

Propóñese facer o seguimento e a avaliación da programación nos seguintes prazos:

- Ao remate de cada unidade didáctica: avaliarase a eficacia das actividades plantexadas, a consecución de obxectivos por parte do alumnado, as dificultades atopadas, as necesidades de medidas de reforzo, os materiais e recursos empregados, outros instrumentos, etc.
- Unha vez ao mes, na reunión do departamento, realizarase o seguimento da programación didáctica e estableceranse as medidas correctoras que, de ser o caso, se estimen necesarias.
- Ao finalizar o trimestre, onde analizaranse as unidades didácticas levadas a cabo, factores favorables e dificultades atopadas na temporalización das mesmas e resultados acadados polo alumnado. No caso de que quedara sen impartir algunha UD, o seu peso repartirase equitativamente entre o resto de UU.DD. impartidas no trimestre.
- Ao finalizar o curso escolar. As propostas de mellora reorientarán e modificarán a nova programación, se é o caso, e unha vez discutido no seno do departamento (reorientarán as estratexias para desenvolver contidos, reforzarán aspectos varios, variarán procedementos, etc....) sempre buscando a optimización do proceso e o aproveitamento dos recursos.

Estas propostas deberán quedar reflectidas na memoria final do departamento.

9. Outros apartados